حکومەتا هەرێما کوردستانێ – عیراق

وەزارەتا پەروەردێ

رێڤەبەریا گشتی یا پرۆگرام و چاپەمەنییا

کۆمپیوتەر

مایکرۆسۆفت ئەکسس

بۆ پۆلا یازدێ ئامادەیی

دانان

سۆران نەریمان حمە صالح — ئومێد صادق عبدالکریم

محمد ئەبوبکر تۆفیق — هادي حمە رەضا عزیز

روناک محمد عبدالله — رێزان حمە رەشید کریم

هاتییە کرمانجیکرن ژ لایێ

سربست توفیق عارف — مصطفی سلیمان محمد

غریبة شعبان عمر

پێداچوونا زمانی

طه یاسین طه

پێداچوونا زانستی

سگڤان حسن علي

چاپا سێیێ — ٢٧١٥ کوردی — ٢٠١٥ زایینی — ١٤٣٦ مشەختی

ناڤەرۆک

بابەت	بەرپەڕ
مایکرۆسۆفت ئەکسس	٥
ڤەکرنا پرۆگرامێ مایکرۆسۆفت ئەکسس	٦
پشکێن داتابەیسی(بنکا زانیاریان)	١٠
Tables / ئێك	١٢
دروستکرنا خشتەی	١٣
تایبەتمەندیێن فیلدی	١٦
چەوانیا داکرنا وێنەی	١٩
کردارا ڤاڤارتنێ دخشتەیدا	٣٣
Queries /دوو	٣٧
Forms/ سێ	٦٠
Reports/ چۆار	٨٠
چەوانیا ریکخستن و چارەسەرکرنا داتابەیسی	٩٣
Startup	٩٤
راهێنان	٩٥

پێشگوتن

ب ڕاستی دەمێ بەحسێ کۆمپیوتەری دهێتەکرن نابیت ئەم تنێ وەکی هەر ئامیرەکێ دی لێ بنێرین ، بەلکی پێدڤییە وەك سیستەمەکێ سەرتاسەری و خزمەتگوزاری و هەڤچەرخ و مرۆڤایەتیێ کێشا راستەقینەیا وی بدەینێ.

ل ژێر سیبەرا مفایێ بێ سنوورێ کۆمپیوتەری ، نەخشەیێ کێشەیێ، جورا و جۆرێن ژیانا رۆژانەیا مە ب هەمی بوارێن وێڤە ، ئەوێن زانستی و نەزانستی زۆر بچووکتر بوویە و رێکێن مە نزیك بووینە و هەر ژ بەر هەبوون و ئەگەرێ کۆمپیوتەری زۆربەیا کێشەیێن مە یێن رۆتین و بیروکراتی ل دام و دەزگەهێن حکومی ب رێژەیەکا بەرچاڤ کێم بووینە یان ژی هاتینە بنبڕکرن.

هەروەسا ئاسانکاری دبیاڤێ نوژداریدا هاتیە کرن کو رۆژانە ژیانا دەهان هەڤ وەلاتیان ژمرنێ رزگار دبیت. هەر کۆمپیوتەرە ب شارەزایی پشکدار دبیت د سەرتاسەری تەکنەلۆژیا دروستکرن و پێشخستنا دروستکرنا هەمی ئامیرێن میکانیکی و ئەلکترونییاندا ....هتد.

ئێك ژ بنەمایێن هەرە گرنگێن پێڤە وەستیانێ ژبۆ بساناهیکرنا ژیانا مە یا هەڤچەرخا ئەڤرۆ پێکهاتەیێ هەبوونا کۆمپیوتەرییە دژیانا مەدا و یاتێکەلە دگەل هەمی پێداویستی و کارێن مەیێن هویر یێن رۆژانە.

لەورا فێربوون د بکارئینانا ڤی ئامیرەیدا سودمەند و مفادارە کو سەرەدەریێ دگەل بکەین ، ژ پێدڤیێن گەلەك گرنگە ژبۆ ژیانا مەیا ئەڤرۆ و نابیت ل ژێر چ ناڤ و نیشانەکێدا ئەم بسەردا بازدەین یان پشت گوە باڤێین.

مایکرۆسۆفت ئەکسس Microsoft Access

پرۆگرامێ مایکرۆسۆفت ئەکسسی ژ بەرهەمێن کۆمپانیا (مایکرۆسۆفت)ییە ودناڤ پرۆگرامێن (Microsoft Office) یدا یە. ئەڤ پرۆگرامە تایبەتە ب تۆمارکرن و دروستکرنا بنکێن زانیاریان Database بۆ کارێن پێزانینان و ژمێریاری و ئامار و... هتد، هەروەسا گرێدان دگەل چەند پرۆگرامێن دی بۆ بەلاڤکرن و لەزێ دکاریدا.

Database (**بنکا زانیاریان**): پێك دهێت ژ کۆمەکا زانیاریان کو رێکخستینە بشێوەیەکێ زانستی و پێکڤە د گرێداینە و برێیا وان دشیاندایە زانیاریان تۆمار بکەین و چارەسەریا گیروگرفتان پێ بکەین. دووسەییێن دهێنە ڤەگرتن(Save) برێیا ڤی پرۆگرامی ژ جۆرێن (mdb) نە.

ڤەكرنا پرۆگرامێ Microsoft Access

چەند رێك هەنە بۆ ڤەكرنا پرۆگرامێ مايكرۆسۆفت ئەكسس Microsoft Access، د ڤێرەدا ئەم دێ ئاماژە ب ئێك ژوان رێكان كەين برێيا ڤان پێنگاڤێن لخوارێ ديار كرى:-

١- Start كليك بكە.

٢- All Programs يان Programs هەلبژێرە.

٣- Microsoft Access يان Microsoft Office لدوڤدا Microsoft Access كليك بكە.

هێلكارێ ڤەكرنا پرۆگرامى:

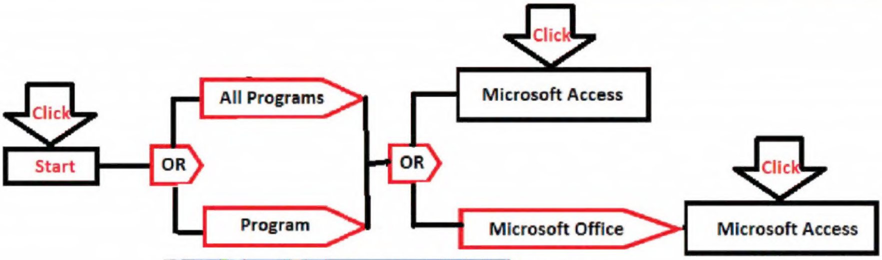

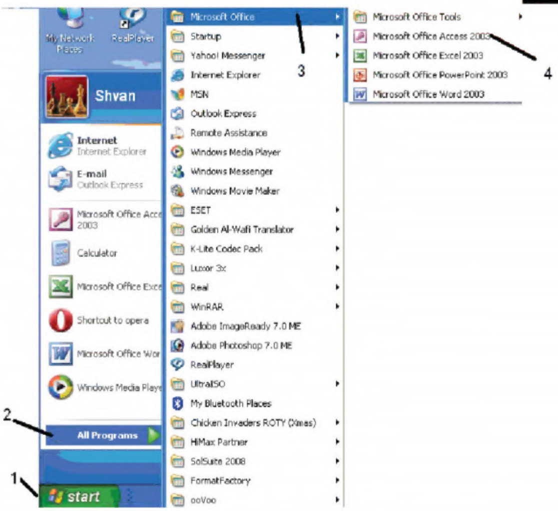

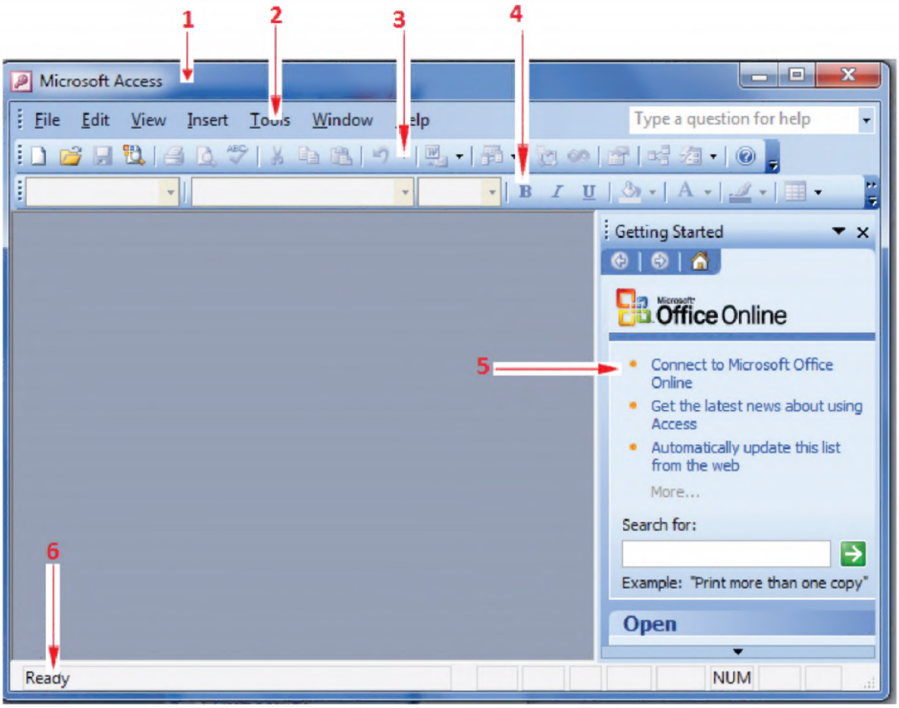

پێکهاتێن پرۆگرامێ ئەکسسی:

١. Title Bar

٢. Menu Bar

٣. Database Toolbar

٤. Formatting (datasheet)

٥. Task Pane

٦. Status Bar

پشتی ڤەکرنا پرۆگرامێ مایکرۆسۆفت ئەکسسی:

دناڤ پشکا (Task Pane) دا (Blank Database) کلیك دکەین بۆ ئامادەکرن و دروستکرنا دووسەیەکا نوی، د ڤی دەمیدا دایلوك بۆکسەك دێ هێتە ڤەکرن، دەسپێکێ دناڤ پشکا (File Name) دا دێ ناڤەکی بۆ دووسەیێ نڤیسین و دپشکا (Save in) دا دێ جهێ دووسە دناڤدا دهێتە ڤەگرتن دەستنیشانکەین. پاشان دێ دوگما (Create) کلیك کەین.

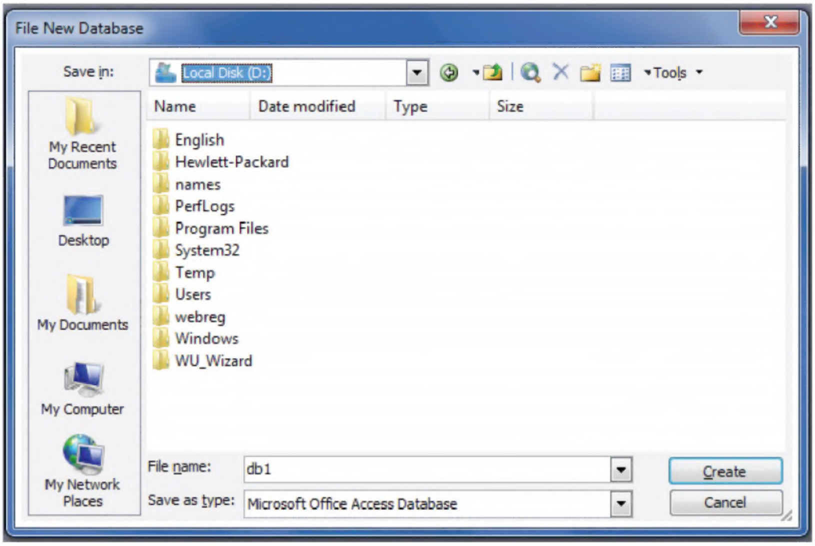

لدووڤدا دايلوك بۆكسا تايبەت ب پرۆگرامێ مايكرۆسۆفت ئەكسس بەرچاڤدبيت، دناڤ ڤێ دايلوك بۆكسێدا هەمی پشكێن داتابەيسی ديارن وهەر پشكەك يا تايبەتە بكارەكێ سەربەخۆ وب هاريكاريا پشكێن دی كار دهێتە ئەنجامدان.

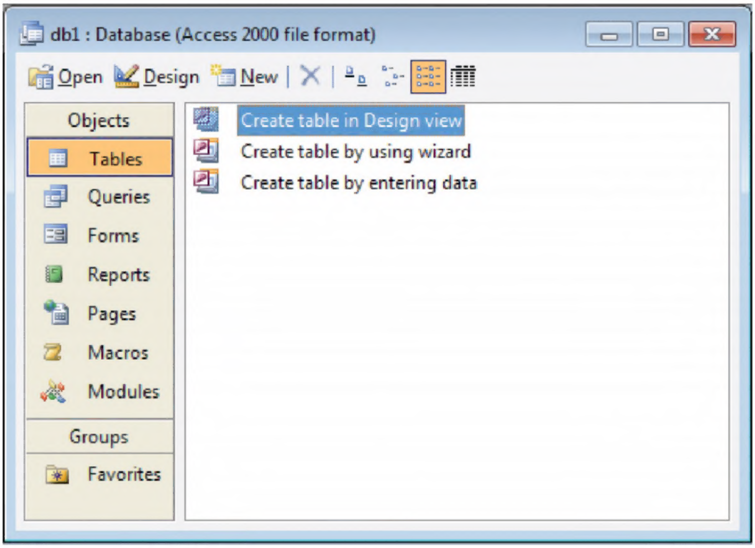

پشکێن داتابەیسی

ئێك : Tables خشتە وەك بنیاتێ بنکا زانیاریان Database دهێنە هژمارتن، دشیاندایە ب چەند رێکان خشتەی دروست بکەین و زانیاری و داتایان دناڤدا تۆماربکەین کو هەر رێکەکێ تایبەتمەندیێن خۆ هەنە.

دوو : Queries ئانکو پرسگەهـ، دڤێ پشکێدا دشیاندایە کارێ ڤاڤارتنێ و ژمێریاریێ ب رێکەکا بلەز ئەنجامبدەین ژ بۆ بەرسڤدانا هەر پرسیارەکا ژ مە بهێتە کرن بشێوەیەکێ دیار رێکێ لبەر مە خوش دکەت ژبۆ گەهشتن بۆ زانیاریێن مەبەست پێ .

سێ : Forms دڤێ پشکێدا دشیاندایە زانیاریێن دناڤ خشتەیاندایە ببینین و هەروەسا تۆمارکرن و گوهۆڕینا وان و دیتنا وێنەیێن دناڤ زانیاریان هاتینە تۆمارکرن.

چوار : Reports راپۆرت، دناڤ راپۆرتاندا دشیاندایە خشتەی و پرسگەهێ بکەینە راپۆرتەك و پاشان چاپ بکەین یان ژی بنێرین بۆ پرۆگرامەکێ دی.

پێنج: Pages دناڤ بەرپەڕاندا دشیاندایە زانیاریان کۆمبکەین و داکەینە ناڤ مالپەڕەکێ تایبەت (ئینتەرنێت).

شەش : Macros ژ کۆمەکا فەرمانان پێك هاتیە ،ئەڤ فەرمانە لدووڤ ئێك دهێن و لبن ئێك ناڤ دهێنە دانان ژ بۆ ئەنجامدانا کاری ب دەمەکێ کێم.

حەفت : Modules کۆمەکا فەرمانێن زمانێ (فیجوال بەیسك)ن.

❖ هەروەسا لسەر دایلوك بۆکسێدا سێ ئایکون هەنە و بڤی شێوەی.

* New (**نوی**): بۆ دروستکرنا پشکەکا تازە.
* Design (**دیزاین**): بۆ ڤەکرن وچوونا دناڤ دیزاینێ پشکا دەستنیشانکریدا.
* Open (**ڤەکرن**): بۆ ڤەکرنا پشکا مەبەست پێ.

ئێك/ Tables بەشەکێ سەرەکییە وژهەمی بەشێن بنکێن زانیاریان (Database) گرنگترە ژبەر کو ب نەبوونا خشتەی ئەم نەشێین چ کاران لسەر پرۆگرامێ ئەکسسی ئەنجامبدەین، لەورا بەری هەر کارەکی پێدڤییە خشتەی دروستبکەین کو بڤی شێوەیێ لخوارێ دیار کری یە :

پشتی ڤەگرتنا بنکا زانیاریان (Database) و بڤەکرنا وێ دێ ئەڤێ بۆکسێ نیشا مەدەت.

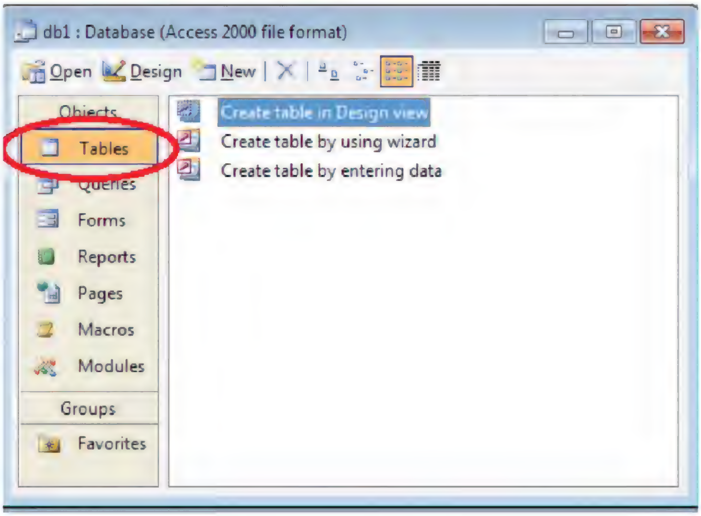

کو دناڤدا لڤا دروستکرنا خشتەی هەیە.

جۆرێن Data Type

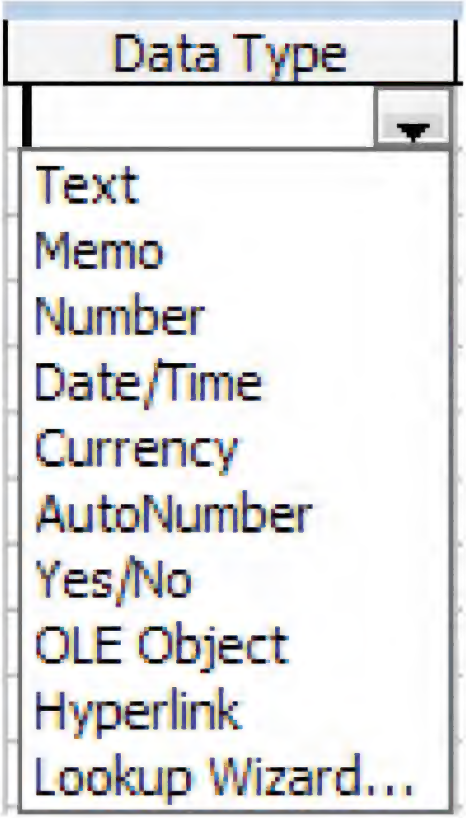

١- Text : هەر داتایەکا پەیوەندی بنڤیسینێ ڤە هەبیت وەك (پیت، ژمارە، هێما، ...هتد) دشیاندایە ڤی جۆری بۆ ب هەلبژێرین و هەروەسا دشیاندایە دناڤ فیلدێ ژ ڤی جۆری هەتا (٢٥٥) ان بۆ دەستنیشانبکەین.

٢- Memo : هەر وەکۆ ژ جۆرێن (Text) لێ لدووف قەبارێ نڤیسینێ ئەڤ جۆرە خۆ د گونجینیت ، دشیاندایە هەتا (٦٥٥٣٥)ان بۆ دەستنیشان بکەین.

٣- Number: بۆ تۆمارکرنا نمران دهێته بکارئینان.

٤- Date /Time: بۆ تۆمارکرنا بەروار و دەمی دهێته بکارئینان.

٥- Currency: بۆ تۆمارکرنا ژمارەیێن پەیوەندی ب دراڤی ڤە هەین دهێته بکارئینان.

٦- Auto Number: بۆ وان فیلدێن کو بشێوەیەکێ ئۆتۆماتیکی ژمارەیان تۆماربکەت وەك فیلدێ (زنجیرە).

٧- Yes/No : بۆ وان فیلدێن داتایێن وان بتنێ (بەلێ، نەخێر) یان (بکارئێخستن و ڤەمراندن) ....هتد.

٨- OLE Object: بۆ دانانا وێنەیان و رەنگان دهێته بکارئینان.

٩- Hyperlink: ئەڤ پشکە یا تایبەتە ب لکاندنا خانەیەکێ ب خشتەیەکێ دی د پرۆگرامێ ئەکسسیدا یان فایلەکێ پرۆگرامەکێ دی.

١٠- Lookup Wizard: ئەگەر مەبڤێت زانیاریێت مە دناڤ فیلدیدا بشێوێ لیستەیەکێ بەرچاڤبکەین، دێ ڤی کاری برێیا ڤێ پشکێ ئەنجامدەین.

تايبەتمەنديێن فيلدى
Field Properties

ئێك: نڤيسين Text

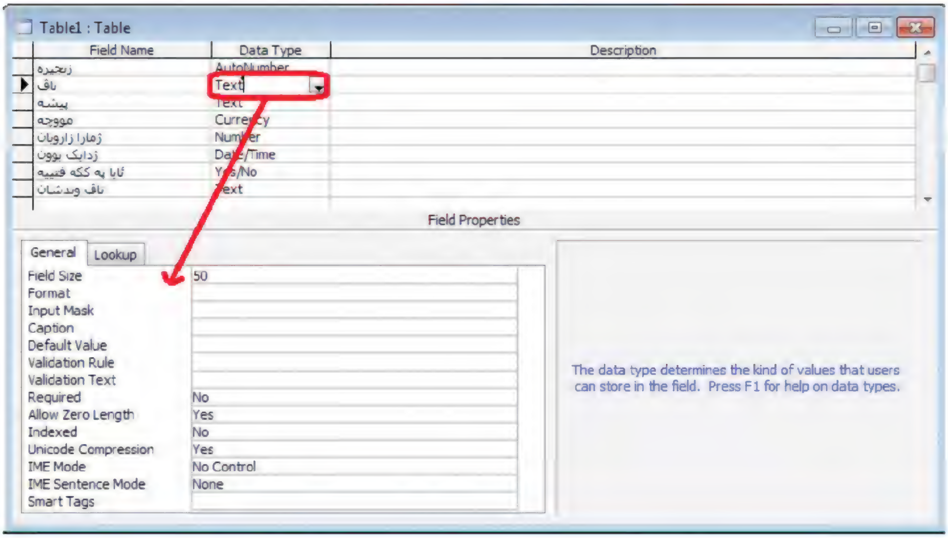

١- Field Size: د ڤێرەدا دشياندايە ژمارا پيتان دناڤ فيلديدا دياربكەين كو دشياندايە ژ (١-٢٥٥) پيت و ژمارە و هێما و... هتد پێكدهێت.

٢- Format: دڤێ پشكێدا دشياندايە رەنگێ نڤيسينێ بگوهۆڕين، وەك نموونە ئەگەر مە بڤێت رەنگێ نڤيسينا فيلدێ (ناڤ) بگوهۆڕين بۆ رەنگێ(سۆر) دێ دناڤ ڤێ پشكێدا [Red]@ نڤيسين.

٣- Input Mask : دڤێ پشكێدا د شياندایه شێوەیێ نڤیسینێ دناڤ فیلدیدا دیار بكەین ئەوژی بڕێیا چەند هێمایان وژمارەیان وەك (@، &، \، ٩، ٠، .....هتد).

٤- Caption : دڤێ پشكێدا دشیاندایه ناڤ ونیشانێن فیلدی بتمامی بنڤیسین وەك دنموونەیا مەدا دیارە فیلدێ دووێ مە ب (ناڤ) ناڤكریە لێ ئەگەر مەبڤێت ل نمایشكرنێ ب تمامی بهێتە بەرچاڤكرن دێ د ڤێ پشكێدا نڤیسین (ناڤێ سێ قولی).

٥- Default Value : بۆ بەرچاڤكرنا زانیاریەكێ بشێوەیەكێ راستەخۆ بۆ هەر تۆمارەكێ، ئەوژی بۆ زانیاریا ژ هەمیان پتر دهێتە دووبارەكرن وەك نموونە دفیلدێ (ناڤ ونیشان)دا ئەگەر زانیاریێن مە لسەر كەسانێن ئاكنجی ل پارێزگەها دهوكێ بن ئەڤجا پەیڤا(دهوك) دێ دناڤ ڤێ پشكێدا نڤیسین.

٦- Validation Rule : دڤێ پشكێدا دشیاندایە مەرجەكی دانین بۆ زانیاریێن دهێنە وەرگرتن دناڤ فیلدیدا.

بۆ نموونە دفیلدێ (مووچە)دا دشیاندایە مەرجەكی دانین وەك مووچە (150000) بیت یان زێدەتر، ئەوژ بنڤیسینا (>=150000) دناڤ ڤێ پشكێدا.

٧- Validation Text : دڤێ پشكێدا دشیاندایە دانانا نڤیسینەكا ئاگەهداركرنێ لدەمێ زانیاریا فیلدی نەگونجیت دگەل مەرجێ هاتیە دانان دپشكا (Validation Rule) دا. ئەم دئازادین بنڤیسینا ئاگەهداریێدا.

دوو : ژمارە Number

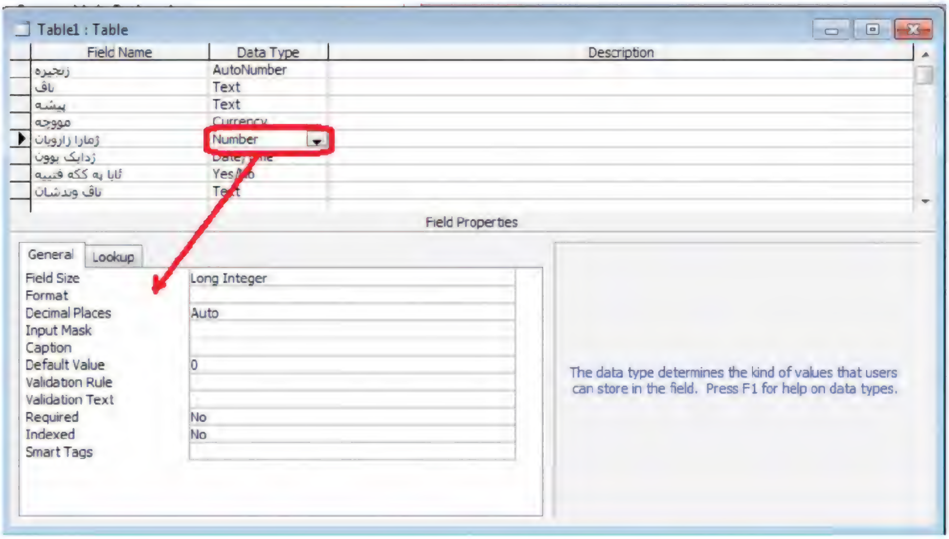

زۆربەیا تایبەتمەندێن ڤی جۆری هەر وەکو تایبەتمەندێن (Text) ی نە.

١- Field Size : دڤێرەدا دشیاندایە قەبارێ ژمارەیێ دیار کەین.

٢- Format : دڤێ پشکێدا دشیاندایە شێوازێ ژمارێ هەلبژێرین.

٣- Input Mask : دڤێ پشکێدا دشیاندایە سنورەکی بۆ تۆمارکرنا ژمارەی دانین.

٤- Caption : دڤێ پشکێدا دشیاندایە ناڤ ونیشانێن فیلدی بتمامی بنڤیسین.

٥- Default Value : بۆ بەرچاڤکرنا زانیاریەکێ بشێوەیەکێ راستەخۆ بۆ هەر تۆمارەکێ، ئەوژی بۆ زانیاریا ژ هەمیان پتر دهێتە دووبارەکرن.

٦- Validation Rule : دڤێ پشکێدا دشیاندایە مەرجەکی دانین بۆ زانیارییێن دهێنە وەرگرتن دناڤ فیلدیدا.

بۆ نموونە دفیلدێ (ژمارا زارویان)دا دشیاندایە مەرجەکی بدانین وەك (>=0 and<=10) ئانکو ژمارا زارۆیان یان (چنە) یان ژێ پتر هەتا دگەهیتە (١٠)ا.

٧- Validation Text: د ڤێ پشکێدا دشیاندایە دانانا نڤیسینەکا ئاگەهدارکرنێ لدەمێ زانیاریا فیلدی نە گونجیت دگەل مەرجێ هاتیە دانان دپشکا (Validation Rule) دا. بۆ نموونە ئەگەر مە ژمارا زارۆیان نڤیسی (١٢) نڤیسینەك دێ ئاگەهداریا مەکەت.

بۆ تیبینی ئەگەر مە مەرج دانابیت وئەڤ پشکە ڤالا بمینیت دێ پرۆگرامێ ئەکسسی راستەوخۆ نڤیسینەکا ئاگەهداریێ بەرچاڤکەت لدەمێ نڤیسینا مە دگەل مەرجی نەگونجیت.

رێکێن دروستکرنا خشتەی

دناڤ بۆکسێدا پشتی کلیککرن لسەر (Table) سێ رێك بۆ دروستکرنا خشتەیان بۆ مە بەرچاڤدبن ئەو ژی ئەڤەنە.

١. Create Table in Design view
٢. Create Table by using wizard
٣. Create Table by entering data

١- Create Table in Design view

د ڤێرەدا لدووڤ حەز و پێدڤیێن مە دشیاندایە خشتەی دروستبکەین و بڤی شێوەی.

* پشتی جووت کلیککرن لسەر رێکا Create Table in Design view ئەڤ بۆکسە دێ هێتە ڤەکرن.

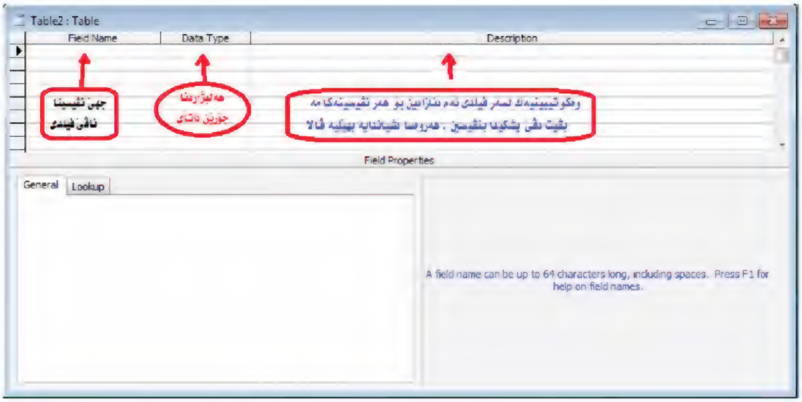

❖ پشتی نڤیسینا ناڤێن فیلدان و دەستنیشانکرنا جۆرێن وان ، دێ ئایکونێ (View) کلیك کەین، پاشان دێ بۆکسەك بەرچاڤبیت بۆ ڤەگرتنا خشتەی بناڤەکی ، و پشتی ناڤەك بۆ خشتەی دهێتە دەستنیشانکرن دێ ئیکسەر خشتە هێتە ڤەکرن و بڤی شێوەی.

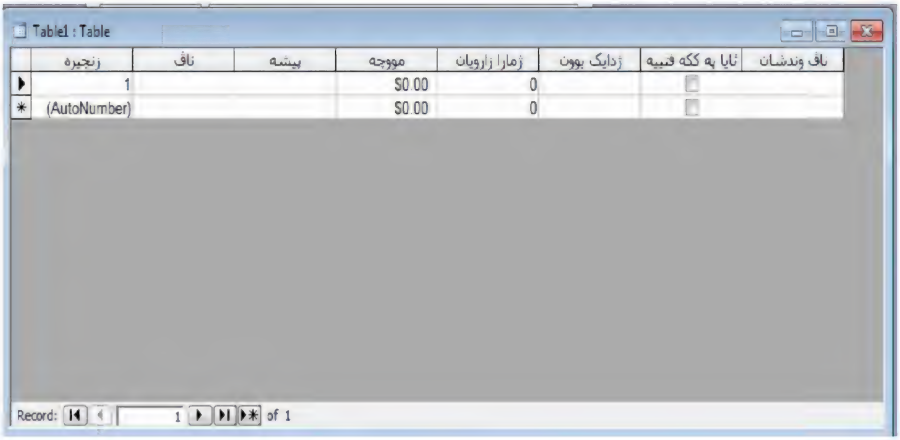

تێبینی :

* پشتی خشته هاتیه دروستکرن دشیاندایه ناڤێ فیلدی بگوهرین، بۆ ڤێ مەبەستێ چەند رێك هەنە، بساناهیترین رێك لدەمێ بەرچاڤکرنا خشتەی جووت کلیکەکێ لسەر ناڤێ فیلدی بکە وئێکسەر ناڤی بگوهۆڕە.

* بۆ سەلماندنا جۆر وقەبارێ نڤیسینێ دڤی پرۆگرامیدا راستەوخۆ ئایکونێ Font و Font Size بکاربینە.

گوهۆڕینا ئاراستە وشێوازێ خشتەی

پشتی ڤەکرنا خشتەیێ مەبەست، دناڤ لیستەیا (Format) دا فەرمانێ (Datasheet) دێ هەلبژێرین، بۆکسەك بەرچاڤ دبیت، کو دناڤدا دشیاندایە شێوازێ و هێلێن ئاسویی و ستووینی یێن خشتەی بگوهۆڕین ،هەروەسا دشیاندایە ئاراستێ خشتەی بگوهۆڕین.

ئەگەر مەبڤێت خشتەی ب(کوردی یان عەرەبی) دروستبکەین، پێدڤییە پشکا (Right to Left) دەستنیشانبکەین، لێ ئەگەر مە بڤێت خشته ب (ئینگلیزی) دروستبکەین پێدڤییە پشکا (Left to Right) دەستنیشانبکەین، لدووڤدا (Ok) کلیك بکە.

٢-Create Table by Using Wizard

بکارئینانا ڤێ رێکێ دشیاندایه مفای ژ زانیاریێن بەرهەڤکری دناڤ پرۆگرامێ ئەکسسیدا وەربگرین بۆ دروستکرنا خشتەیەکی وبقی شێوێ لخوارێ دیار کری.

*دەسپێکێ جووت کلیکەکێ لسەر (Create Table by Using Wizard) دکەین، ئەڤ بۆکسە دێ بۆ مە بەرچاڤبیت.

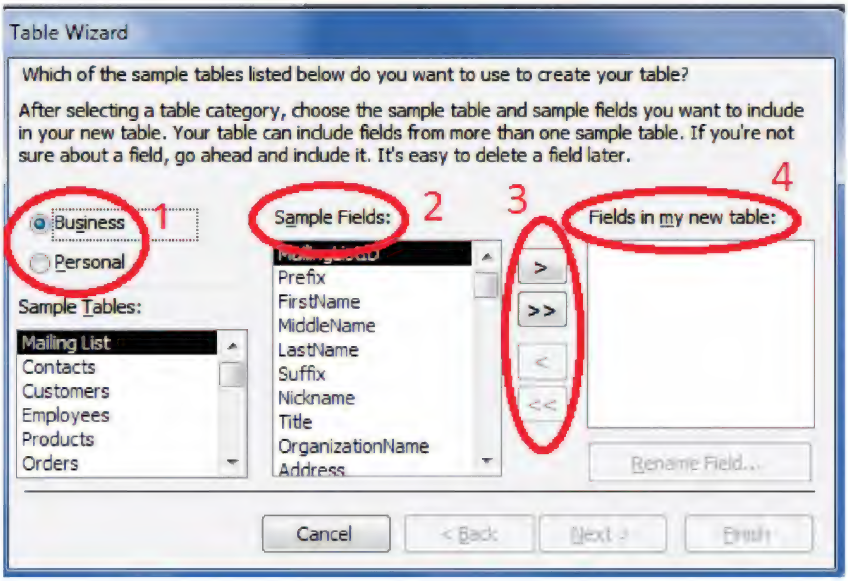

١- ديار كرنا بابەتێ خشتەيێ (كەسى، بازرگانى، ودناڤ (Sample Table) دا هەلبژارتنا ناڤێ خشتەى.

٢- لدووڤ خشتەيێ هەلبژارتى ناڤ ونيشانێن فيلدان، دڤێرەدا دێ چەند فيلدان هەلبژێرين كو پەيوەندى ب بابەتێ مەڤە هەبيت.

٣- برێكا ڤان چوار ئايكونان دشياندايە فيلدان هەلبژێرين وڤەگوهێزين بۆ ناڤ خشتەيێ ئەم ئامادەدكەين.

٤- ئەو فيلدێن هاتينە دەستنيشانكرن بۆ ناڤ خشتەيێ مە.

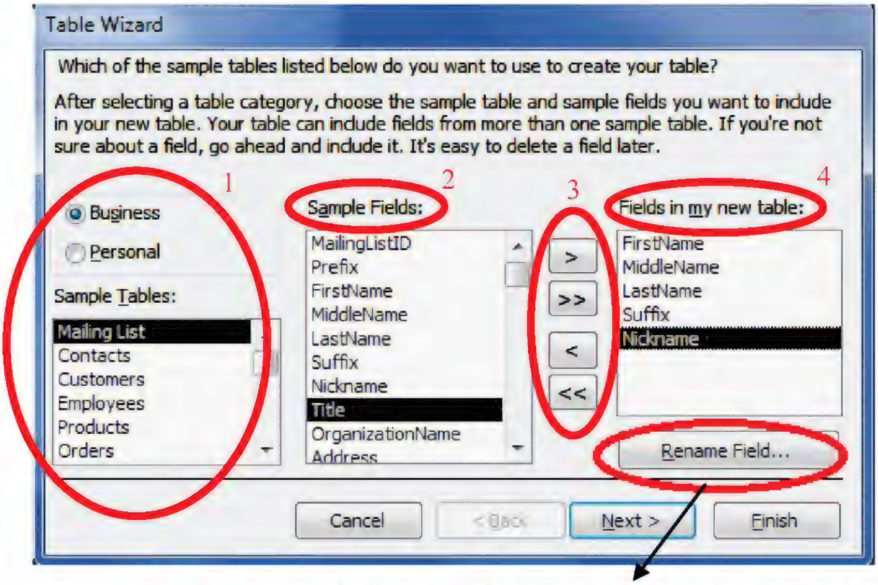

دڤێرەدا دشياندايە جارەكا دى ناڤ ونيشانێن فيلدى بگوهۆڕين

❖ پشتی هەلبژاتنا فیلدان دێ دۆگما (Next) کلیك کەین ، ئەڤ بۆکسا لخوارێ بەرچاڤدبیت ، کو دشیاندایە ڤان کاران لسەر ئەنجامبدەین.

١-دانانا ناڤەکی بۆ خشتەی.

٢-ژ دوو هەلبژارتنان پێك دهێت یا ئێکێ دەستنیشانکرنا کلیلکا سەرەکی ژلایێ پرۆگرامی ڤە ، یا دووێ دانانا کلیلکا سەرەکی ژلایێ بکارهێنەری ڤە.

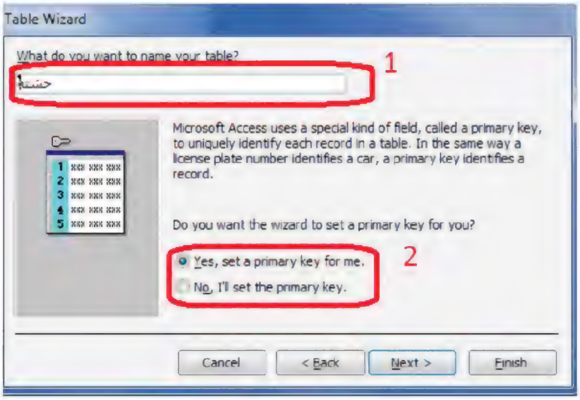

❖ دۆگما (Next)کلیك کەین بۆکسەکا دی بەرچاڤدبیت کو دشیاندایە دناڤدا خشتەیێ خۆ ب گرێدەین دگەل خشتەیەکێ دیدا برێیا (Realationship - پەیوەندیان)، لێ ئەگەر مە نە ڤێت خشتەیێ خۆ دگەل خشتەیەکێ دی گرێدەین دێ بتنێ دۆگما (Next) کلیککەین.

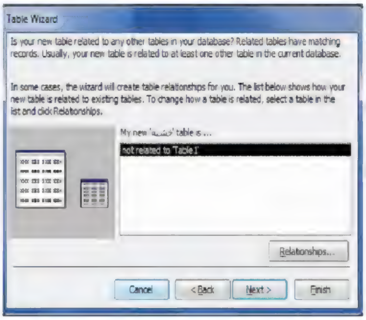

پاشان بۆکسەکا دی بەرچاڤدبیت ، سێ هەلبژاردن دناڤدا هەنە، دشیاندایە ب رێیا وان خشتەی ڤەکەین لدویف شێوەیێ مەبڤێت (گوهۆرینا دیزاینا خشتەی، ڤەکرنا خشتەی وئێکسەر تێئێخستنا زانیاریان ، ڤەکرنا خشتەی بشێوەیێ فۆرمەکێ وتێئێخستنا زانیاریان.

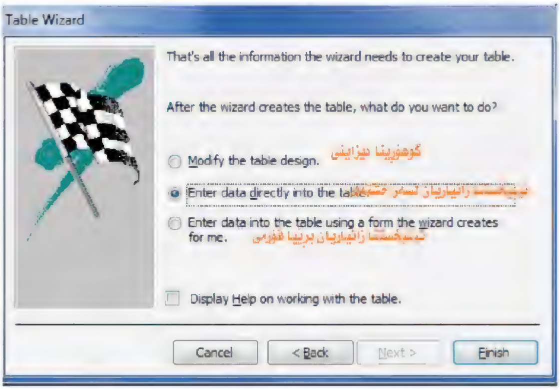

لدووڤدا دۆگما (Finish) كليكدكەين وخشتە لدووف شێوێ هەلبژاردى بەرچاڤدبيت.

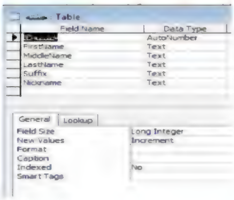

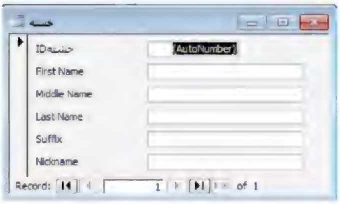

گوهۆڕينا ديزاينا خشتەى

ڤەكرنا خشتەى وئێكسەر تێئێخستنا زانياريان

ڤەكرنا خشتەى بشێوەيێ فۆرمەكێ وتێئێخستنا زانياريان.

٣- Create Table by Entering Data

دەمێ جووت كليكەكێ لسەر ڤێ رێكێ دكەين ئێكسەر خشتەيەكێ پێكهاتى ژ (١٠) فيلدان بۆمە دێ هێتە ڤەكرن دشياندايە زانياريان دناڤدا تۆماربكەين وهەروەسا دشياندايە ژمارەيا فيلدان ژى زێدەبكەين. خشتە وەك وێنەيێ لخوارێ ديار دێ هێتە ڤەكرن.

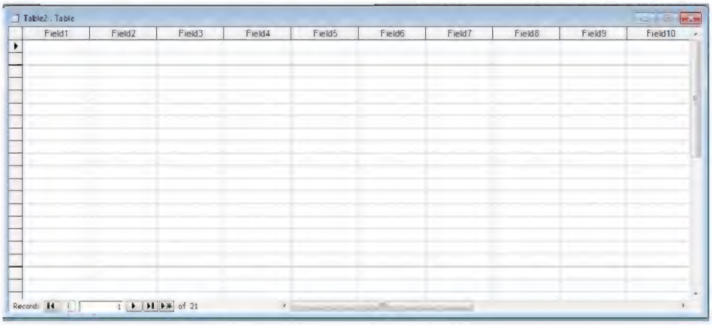

ڕوونكرنەك:

دشياندايە خشتەيەكى دروست بكەين بڕێيا (New) ئەوا دكەڤيتە دناڤ بۆكسەيا داتابەيسيدا، پشتى (New) دهێتە كليككرن ئەڤ بۆكسە دێ بەرچاڤبيت.

*Import Table: دهێتە بكارئينان بۆ ئينانا خشتەى ژ پرۆگرامێ مايكرۆسۆفت ئێكسل يان ژ پرۆگرامێ مايكرۆسۆفت ئەكسس بۆ ناڤ دووسەيا ئەكسسى ئەوا ئەم كارى لسەر دكەين، وبڤى شێوێ لخوارێ ديار كرى.

١- دۆگما (New) كليك دكەين.

٢-Import Table دێ هەلبژێرين پاشى (OK) كليكدكەين.

ئەڤ بۆكسە دێ بەرچاڤبیت:

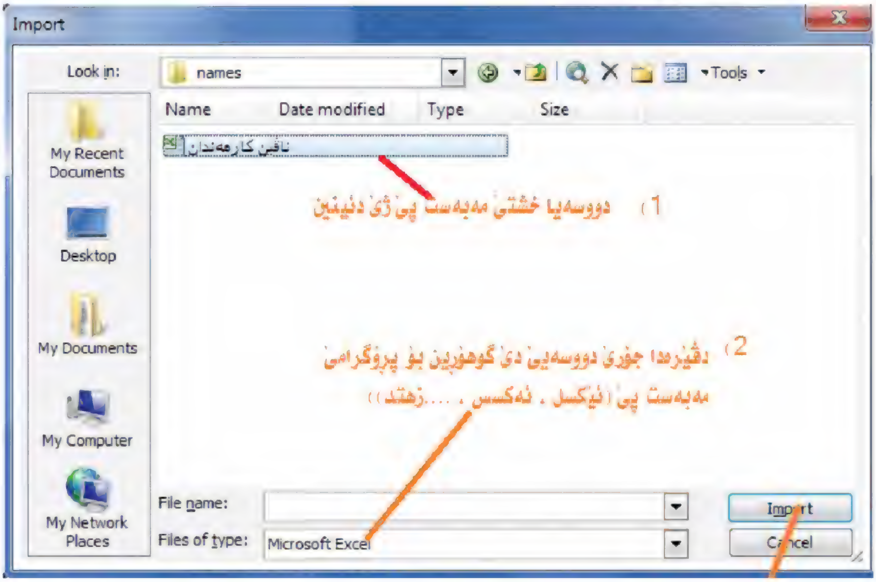

٣-دۆگما (Import) دێ كلیك كەین. دێ بۆكسەكا دی بەرچاڤبیت.

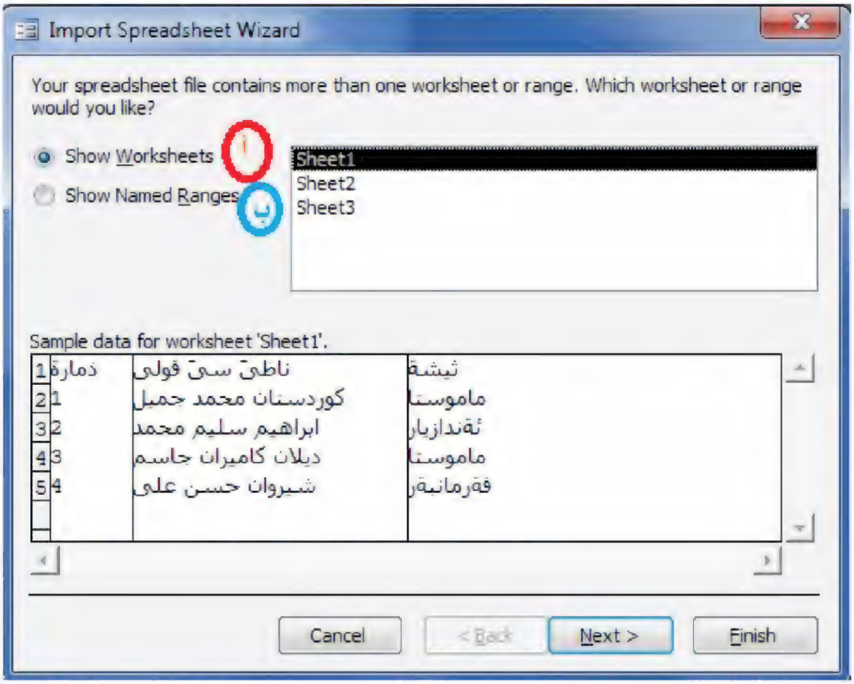

أ- بۆ بەرچاڤكرنا شیتێن دناڤ دووسەیا (پەرتۆكا) ئێكسلی دهێتە بكارئینان، ئەو شیتێ خشتێ مەبەست پێ دناڤدا دەست نیشاندكەین.

ب- ئەگەر مەبڤێت بتنێ پشكەكێ ژ خشتێ مەبەست پێ ڕابكێشین بۆ ناڤ پرۆگرامێ مە (ئەكسس) یدا. و بۆ زانین ئەڤ پشكە گەلەك كێم دهێتە بكارئینان.

٤- دۆگما (Next) كلیك دكەین.

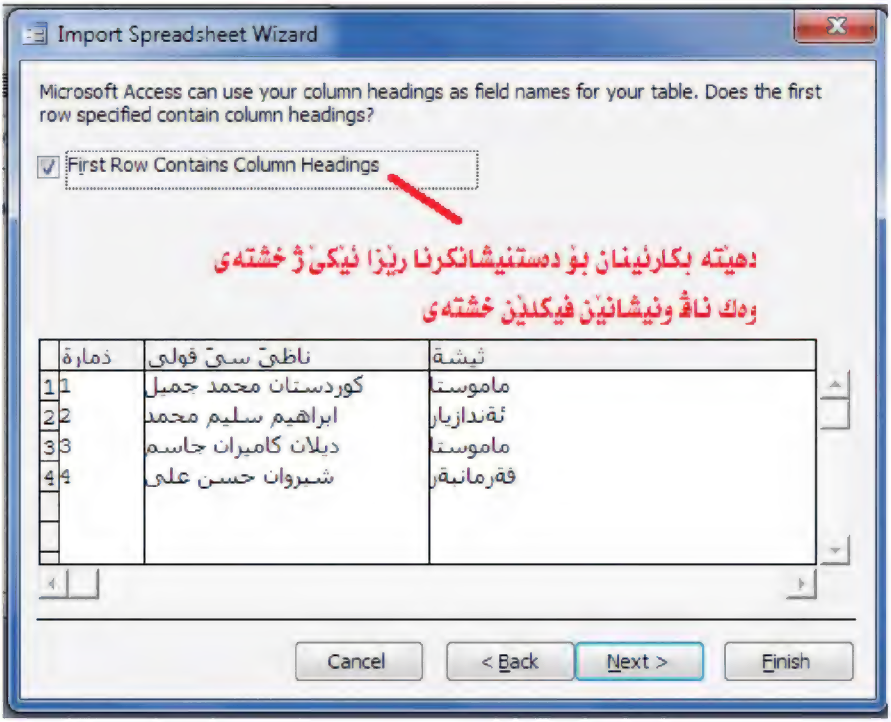

٥- دۆگما (Next) كلیك دكەین.

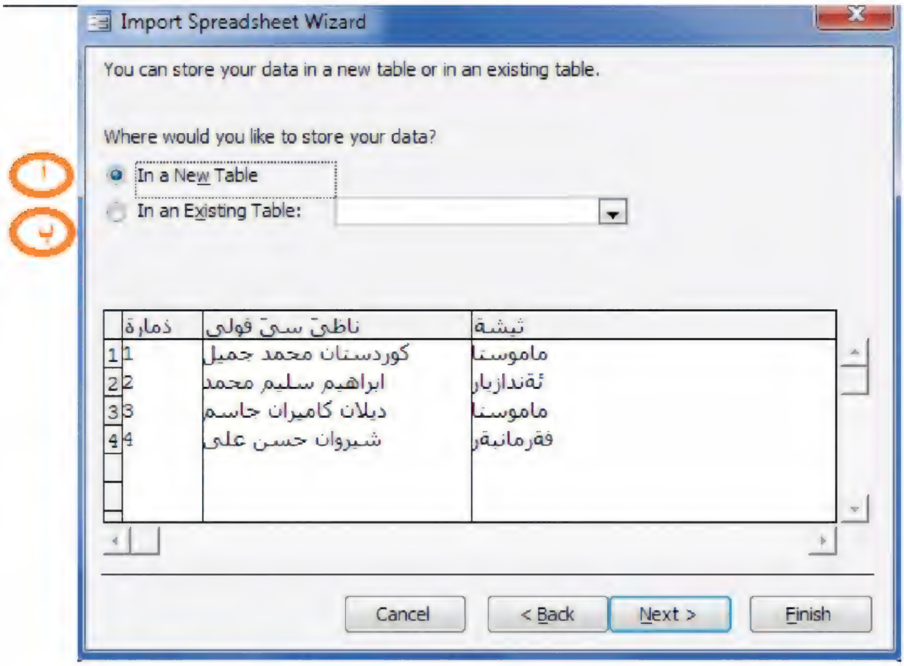

أ- ئەگەر مەبڤێت ئەو خشتەیێ ژ پرۆگرامێ ئێکسلیدا دئینینە دناڤ دووسەیا مە د پرۆگرامێ ئەکسسیدا بهێتە دانان دناڤ خشتەیەکێ نویدا، دێ ڤی بەشی هەلبژێرین.

ب-ئەگەر مەبڤێت ئەو خشتەیێ ژ پرۆگرامێ ئێکسلیدا دئینینە دناڤ دووسەیا مە د پرۆگرامێ ئەکسسیدا بهێتە دانان دناڤ خشتەیەکێ ئامادەکری دپرۆگرامیدا، دێ ڤی بەشی هەلبژێرین.

٦-دۆگما (Next) کلیك دکەین، ئەڤ بۆکسە دێ هێتە ڤەکرن، کو دشیاندایە برێیا وێ گوهۆڕینا لسەر ناڤێن فیلدان ئەنجامبدەین وناڤێن دووبارەکری ژێك جودا بکەین.

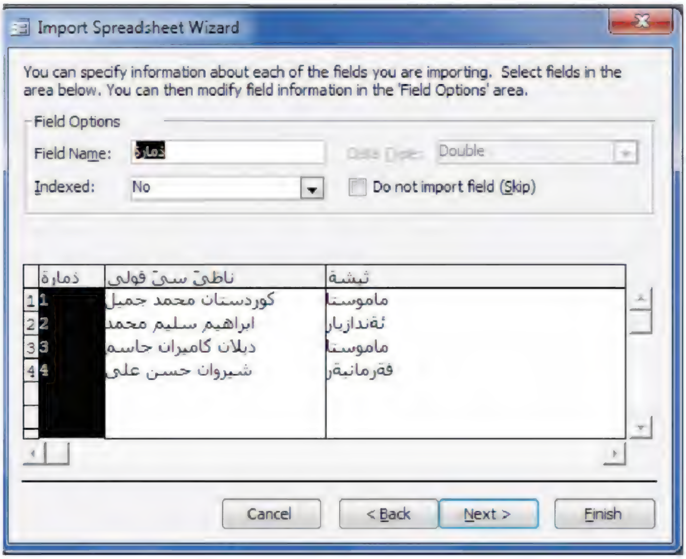

٧- دۆگما (Next) كليك دكەين ، بۆكسەكا نوی بەرچاڤدبيت، دڤێرەدا دشياندايە كليلكا سەرەكی بۆ خشتەی دانين برێيا پرۆگرامی يان ژی نەدانين.

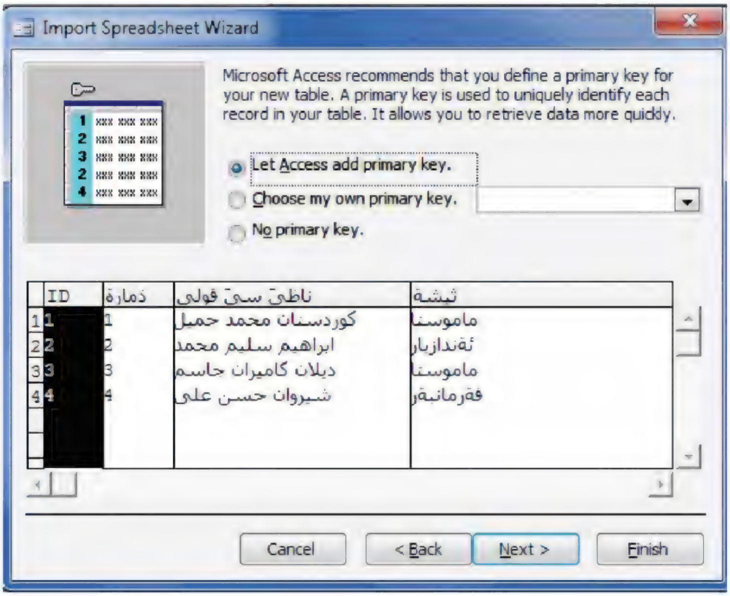

دۆگما (Next) كليك دكەين، بۆكسا دوماهيێ بەرچاڤدبيت.

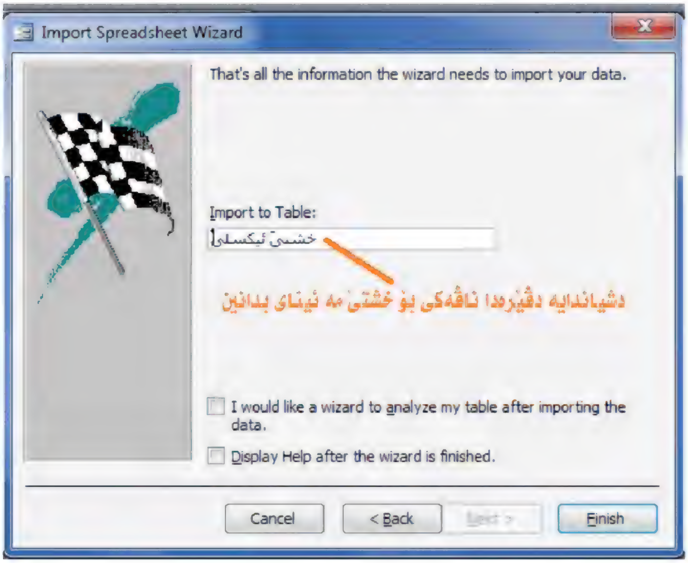

٩-دۆگما (Finish) کلیکدکەین، ئێکسەر خشتە دێ هێتە زێدەکرن دناڤ دووسەیا مەدا.

تێبینی:

خشتەیێ هاتیە ئینان دبیتە خشتەیەکێ سەربەخۆ پەیوەندی ب خشتەیێ بنەڕەتی یێ مایکرۆسۆفت ئێکسلی نامینیت.

*Link Table:

هەر بهەمان شێوێ هاتیە بکارئینان بۆ (Import Table)ێ، دشیاندایە خشتەیەکی ژ پرۆگرامەکێ دی یان ژ هەمان پرۆگرامدا بینینە دناڤ داتابەیسا مەدا. لێ دڤێرەدا پەیوەندیا خشتەیێ راکێشای دگەل خشتەیی بنەرەتی دمینیت، ئانکو هەر گوهۆڕینەکا دناڤ داتابەیسا مەدا لسەر خشتەیی راکێشای ئەنجامبدەین ئەو گوهۆڕینە دێ ئێکسەر لسەر خشتەیی بنەرەتی ژی هێتە ئەنجامدان وبەروڤاژی دروستە.

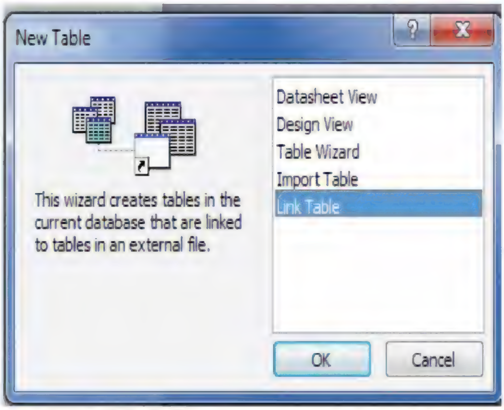

بکارئینانا پێنگاڤین (٣ - ٩) یێن بابەتێ (Import Table) دێ بۆکسا بنکا زانیاریان بڤی شێوەی لخوارێ دیار کری بەرچاڤبیت ، دوینەیدا بنێرە خشتەیێ برێیا (Link Table) هاتیە ئینان:

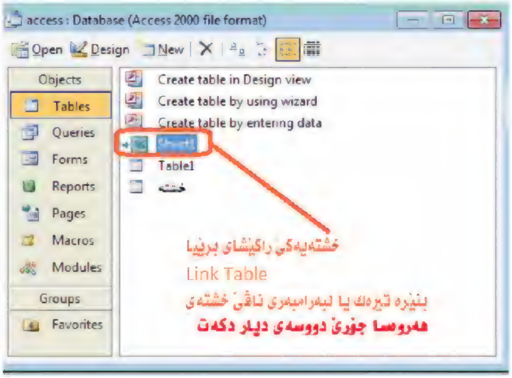

چەوانیا داکرنا وێنەی Insert Picture

پشتی مە لدیزاینێ خشتەی فیلدەك بۆ وێنەی دانای، بۆ داکرنا وێنەیان لسەر ڤی فیلدی دێ ڤان پێنگاڤان بکارئینین:

١- ڤەکرنا خشتەی بڕێیا جووت کلیککرن لسەر ناڤێ وی.

٢-کلیکا راستێ یا ماوسی لسەر فیلدێ هاتیە دانان بۆ وێنەی بکاربینە.

٣-لیستەیەك بەرچاڤدبیت دناڤدا (Insert Object) کلیك بکە، ئەڤ بۆکسە دێ هێتە ڤەکرن، دناڤدا پشکا (Create from file) کلیك بکە.

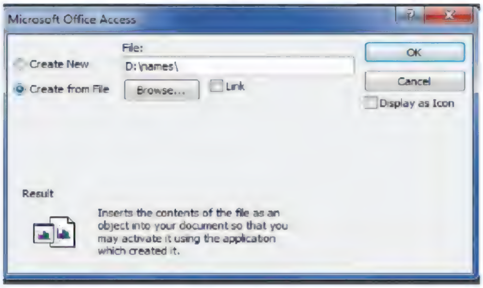

٤- دۆگما (Browse) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بۆ مە دێ هێتە ڤەکرن، کو دناڤدا جهێ وێنە تێدا هاتیە ڤەگرتن دێ دەستنیشانکەین و وێنەیێ مەبەست پێ داکەینە دناڤ فیلدیدا دێ هەلبژێرین (وێنە دڤێت بشێوێ (bmp) بیت) پاشان دێ دۆگما (OK) کلیك کەین.

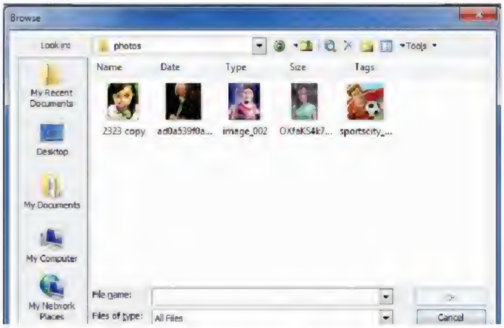

تێبینی :

دناڤ خشتەیدا وێنە بەرچاڤ نابیت بەلکو دناڤ فۆرمێن لسەر خشتەیان دهێنە ئامادەکرن دێ هێنە بەرچاڤکرن.

کردارا ڤاڤارتنێ د خشتەیدا

دشیاندایە ب دوو رێکان کردارا ڤاڤارتنێ دناف خشتەیدا بکاربینین ، ئەوژی ئەڤەنە:

١-ڤاڤارتن ب دەستنیشانکرنێ ( ) Filter by Selection.

پشتی مە بڕێکا (Design View) گوهۆڕانکاری لسەر خشتەی ئەنجامداین، دشیاندایە نوکە ئەم کاری لسەر خشتەی بکەین ئەوژی بڕێکا ڤەکرنا خشتەی.

Table1 : Table

زنجیرە	ناڤ	پیشە	مووچە	ژمارا زارویان	ژدایك بوون	ئایا پەککەفتیە	ناڤ ونیشان	وێنە
1	سمیر محمد حسن	مامۆستا	$425.00	2	21/07/1970	☐	دهوك	Package
2	جلال سلیم محمد	ئەندازیار	$700.00	0	10/10/1980	☐	زاخو	Package
3	احسان محمد سلیمان	مامۆستا	$500.00	4	01/07/1968	☐	زاخو	
4	بهار احمد ابراهیم	مامۆستا	$400.00	0	04/02/1982	☐	دهوك	
5	كوردستان كمال انور	ئەندازیار	$550.00	1	20/03/1984	☐	دهوك	
6	كامیران جمال قادر	فەرمانبەر	$480.00	3	11/12/1966	☑	دهوك	
7	حسین ابراهیم كریم	مامۆستا	$470.00	1	03/02/1975	☐	سێمێل	
8	ڤیان جمیل جمال	مامۆستا	$500.00	3	02/02/1970	☐	ئامێدیێ	
umber			$0.00	0		☐		

ئێك ژ کردارێن گەلەك گرنگ (کردارا ڤاڤارتنێ)یە، کو دشیاندایە بۆ هەر فیلدەکێ مەبەست پێ ڤێ کردارێ ئەنجامبدەین وبڤی شێوەی:

أ-ئەو داتایا مەبەست پێ بۆ ڤاڤارتنێ دێ دەستنیشانکەین بڕێیا کلیککرن بدۆگما ماوسێ چەپێ لسەر فیلدێ داتای ، پاشان کلیککرن لسەر ئایکونێ ( ) Filter by Selection پاشان بتنێ ئەو تۆمارە دێ بەرچاڤبن ئەوێن وەکهەڤ لدووف زانیاریێن دناف فیلدێ کلیککریدا.

هەروەکو دڤان وێنەیاندا دبینین:

زنجیره	ناڤ	پیشه	مووچه	ژمارا زارویان	ژدایك بوون	ئایا پەککەفتیە	ناڤ ونیشان	وێنه
1	سمیر محمد حسن	ماموستا	$425.00	2	21/07/1970	☐	دهوك	Package
3	احسان محمد سلیمان	ماموستا	$500.00	4	01/07/1968	☐	زاخو	
4	بهار احمد ابراهیم	ماموستا	$400.00	0	04/02/1982	☐	دهوك	
7	حسین ابراهیم کریم	ماموستا	$470.00	1	03/02/1975	☐	سێمێل	
8	ڤیان جمیل جمال	ماموستا	$500.00	3	02/02/1970	☐	ئامێدیێ	
umber			$0.00	0		☐		

ڤاڤارتن لدووڤ پیشەی (ماموستا)

Table1 : Table

زنجیره	ناڤ	پیشه	مووچه	ژمارا زارویان	ژدایك بوون	ئایا پەککەفتیە	ناڤ ونیشان	وێنه
3	احسان محمد سلیمان	ماموستا	$500.00	4	01/07/1968	☐	زاخو	
8	ڤیان جمیل جمال	ماموستا	$500.00	3	02/02/1970	☐	ئامێدیێ	
umber			$0.00	0		☐		

ڤاڤارتن لدووڤ مووچەی ($500)

ب- بۆ زڤرین بۆ ناڤ خشتەیێ سەرەکی (زانیاریێن بنەرەت) یان کو لابرنا ڤاڤارتنێ دێ ئایکونێ ( ) Remove Filter کلیك کەین.

٢- ڤاڤارتن بشێوێ فۆرمی Filter by Form ( ).

بڤێ رێکێ دشیاندایە کردارا ڤاڤارتنێ بشێوەیەکێ هویرتر ئەنجامبدەین.

نموونەیا (١):

ئەگەر د خشتەیێ مەدا مە بڤێت گەریانەکێ لسەر کەسێن پیشەیێ وان (مامۆستا) و ئاکنجیێن (دهوك) بن، دێ ئایکونێ Filter by Form ( ) کلیك کەین ، دێ بڤی شێوەی خشتە بەرچاڤبیت:

Table1: Filter by Form

زنجیرە	ناڤ	پیشە	مووچە	ژمارا زارویان	ژدایك بوون	ئایا پەککەفتیە	ناڤ ونیشان	وێنە
			500			☐		

پاشان هەر نڤیسینەکا دیار دێ لادەین و دێ دفیلدێ (پیشە) دا (مامۆستا) هەلبژێرین و دفیلدێ (ناڤ ونیشان)دا (دهوك) هەلبژێرین، هەر وەکو دیار دڤی وێنەیدا.

Table1: Filter by Form

زنجیرە	ناڤ	پیشە	مووچە	ژمارا زارویان	ژدایك بوون	ئایا پەککەفتیە	ناڤ ونیشان	وێنە
		"مامۆستا"				☐	"دهوك"	

لدووڤدا دێ ئایکونێ ( ) Apply Filter کلیك کەین، دخشتەیدا هەر کەسەکێ پیشەیێ وی (مامۆستا) بیت وئاکنجیێ (دهوك) بیت دێ هەمی زانیاریێن وی بەرچاڤبن.

Table1 : Table

زنجیرە	ناڤ	پیشە	مووچە	ژمارا زارویان	ژدایك بوون	ئایا پەککەفتیە	ناڤ ونیشان	وێنە
1	سمیر محمد حسن	مامۆستا	$425.00	2	21/07/1970	☐	دهوك	Package
4	بهار احمد ابراهیم	مامۆستا	$400.00	0	04/02/1982	☐	دهوك	
umber			$0.00	0		☐		

نموونەیا (٢):

مەدڤێت لێگەڕیانێ لسەر وان کەسان بکەین ئەوێن پیشەیێ وان (ئەندازیار) ومووچەیێ وان ($500) بن.

Table1: Filter by Form

زنجیرە	ناڤ	پیشە	مووچە	ژمارا زارویان	ژدایك بوون	ئایا پەككەفتیە	ناڤ ونیشان	وێنە
		"ئەندازیار"	500			☐		

پشتی ئایکونێ ( ) Apply Filter دهێتە کلیککرن دێ خشتەیەکێ بەتال بۆ مە بەرچاڤبیت ژ ئەگەرێ نەبوونا کەسەکی دناڤ خشتەیێ مەدا کو کارێ وی (ئەندازیار) بیت و مووچەیێ وی ($500)بن. هەروەکو دیار د وێنەیدا.

Table1 : Table

زنجیرە	ناڤ	پیشە	مووچە	ژمارا زارویان	ژدایك بوون	ئایا پەككەفتیە	ناڤ ونیشان	وێنە
Auto			$0.00	0		☐		

تێبینی:

پشتی ئەم بکارێ ڤاڤارتنێ رادبووین، خشتێ مە دێ زڤریتە بۆ بارێ خۆ یێ ئاسایی، هەروەکو دیار دوێنەیدا.

Table1 : Table

زنجیرە	ناڤ	پیشە	مووچە	ژمارا زارویان	ژدایك بوون	ئایا پەككەفتیە	ناڤ ونیشان	وێنە
1	سمیر محمد حسن	مامۆستا	$425.00	2	21/07/1970	☐	دهوك	Package
2	جلال سلیم محمد	ئەندازیار	$700.00	0	10/10/1980	☐	زاخو	Package
3	احسان محمد سلیمان	مامۆستا	$500.00	4	01/07/1968	☐	زاخو	
4	بهار احمد ابراهیم	مامۆستا	$400.00	0	04/02/1982	☐	دهوك	
5	کوردستان کمال انور	ئەندازیار	$550.00	1	20/03/1984	☐	دهوك	
6	کامیران جمال قادر	فەرمانبەر	$480.00	3	11/12/1966	☑	دهوك	
7	حسین ابراهیم کریم	مامۆستا	$470.00	1	03/02/1975	☐	سێمێل	
8	ڤیان جمیل جمال	مامۆستا	$500.00	3	02/02/1970	☐	ئامێدیێ	
umber			$0.00	0		☐		

دوو/ پرسگەهـ Queries

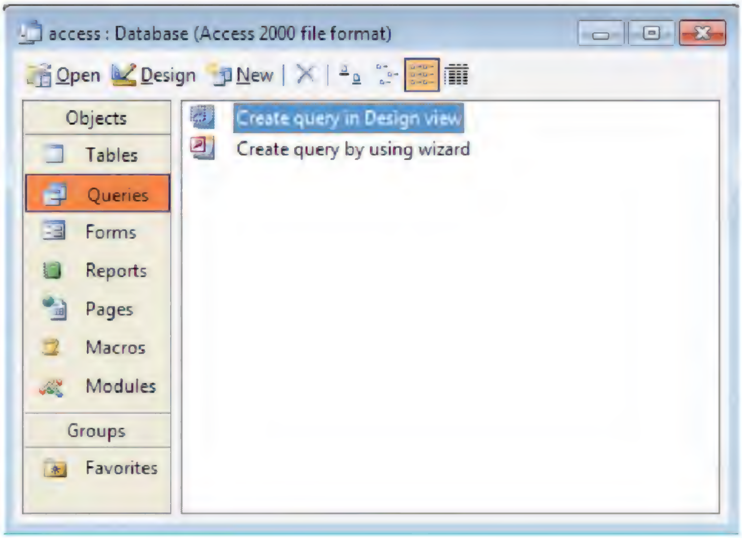

دڤێ پشكێدا وەكو پرسگەهەك دشیاندایە هەمی زانیاریێن لسەر داتابەیسامە وەربگرین ، چەند جوّر ژ پرسگەهان هەنە وبڤان رێكان دهێنە دروستكرن.

١- Create Query In Design View

دڤێ رێكێدا لدووف حەز و پێدڤیێت مە دشیاندایە پرسگەهێ دروست بكەین بڤی شێوەی.

❖ جووت كلیك لسەر Create Query in Design View دكەین، ئەڤ وێنەیە بەرچاڤدبیت.

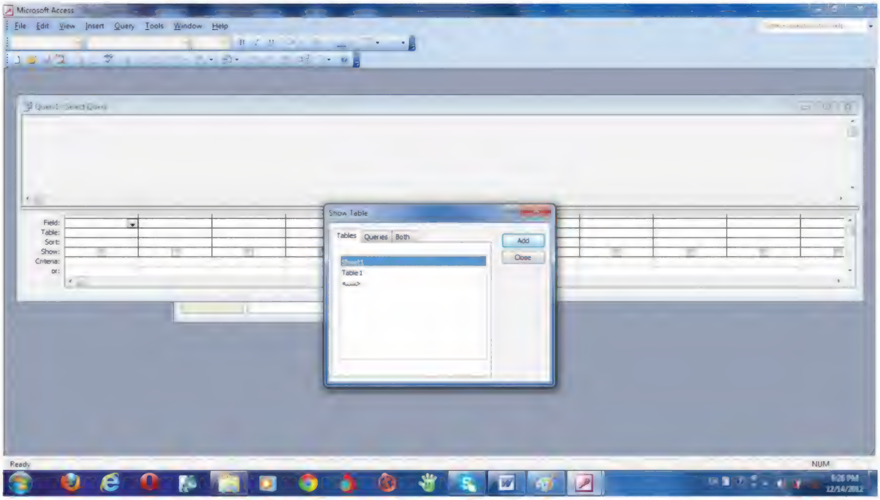

کو دوو بۆکس دناڤدانه :

بۆکسا ئێکێ تایبه‌ته ب وان خشته‌یێن هاتینه دروستکرن دناڤ داتابه‌یسا مه‌دا بۆ وێ چه‌ندێ ئه‌و خشته‌یێ مه‌بڤێت پرسگه‌هێ بۆ دروستبکه‌ین دناڤ ڤێ بۆکسێدا هه‌لبژێرین وڤه‌گۆهێزین بۆ بۆکسا (تۆڕا) پرسگه‌هێ ئه‌وژی بکلیککرن لسه‌ر دۆگما (Add) پاشان بکلیککرن لسه‌ر دۆگما (Close).

بۆکسا دووێ یا تایبەتە ب دروستکرنا پرسگەهێ ودبێژنێ (تۆڕا پرسگەهێ) ، ئەڤ تۆرە ژڤان لقان پێکدهێت:-

أ-Field: جهێ دانانا ناڤ ونیشانێن فیلدێ دهێتە کێشان ژ خشتەی.

ب-Table: ناڤێ خشتەیێ Field ژێ هاتیە کێشان.

ج- Sort: تایبەتە ب ڕێزکرنا پێزانینان لدووڤ فیلدێ هاتیە دەستنیشانکرن ئەوژی (٣) هەلبژاردن دناڤدانە (Assending) بۆ ڕێزکرن ژ بچووکی بۆ مەزنی، (Dessending) بۆ ڕێزکرن ژ مەزنی بۆ بچووکی، (not sorted) بێ ڕێزکرن.

د-Show: بۆ بەرچاڤکرن وڤەشارتنا فیلدان لدووڤ مەبەستا مە.

هـ- Criteria: تایبەتە ب دانانا وی مەرجێ مە بڤێت بۆ دیار کرنا پێزانینان بڕێیا پرسگەهێ.

و-Or: ئەوژی تایبەتە بمەرجێ دهێتە دانان. دڤێرەدا ئەگەر مەرجەك دخانەیا (Creteria) دا هاتە دانان ومەرجەك دخانەیا (Or) دا هاتە دانان ، ئەگەر ئێك ژ هەردوو مەرجان دروستبیت دێ پێزانینێن وێ تۆمارێ بەرچاڤبن.

نموونە : مەدڤێت پرسگەهەکێ بۆ خشتەی دروستبکەین.

لدەسپێکێ دێ خشتەی هاڤێنە دناڤ تۆڕا پرسگەهێ هەر وەکو بەری نوکە مە ئاماژە پێ کری، دێ وێنەیەکێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت.

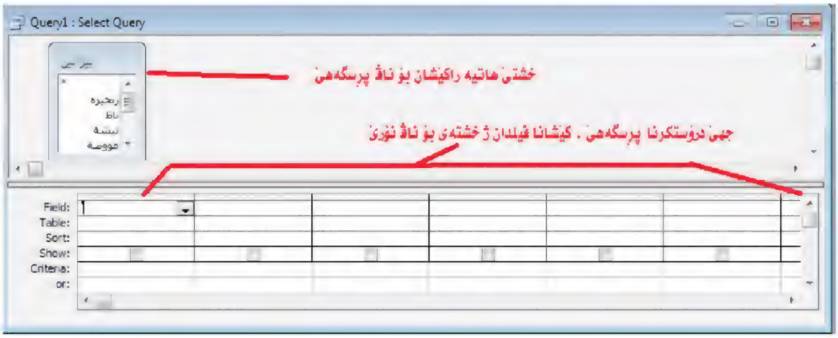

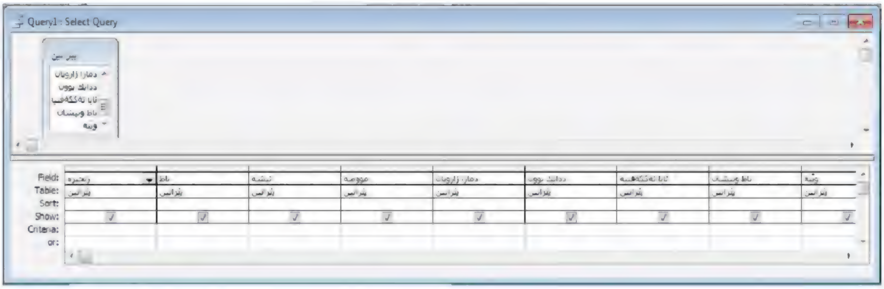

فيلد برێيا راكێشان وبەردانێ يان ژى برێيا جووت كليكێ لسەر ناڤێ فيلدى بۆ ناڤ تۆڕێ دهێنە زێدەكرن. دناڤ خانەيا (Creteria)دا، دێ وێ پرسيارێ (مەرجێ) مەبەست پێ نڤيسين، بۆ نموونە مەدڤێت بزانين دناڤ خشتەيێ مەدا چەند كەس هەنە كو مووچەيێ وان (500) دولارن، دێ دناڤ رێزا (Creteria) دا و لژێريا فيلدێ (مووچە) نڤيسين (500). دشياندايە ڤێ هاوكێشەيێ بڤى شێوەى بنڤيسين:-

=500

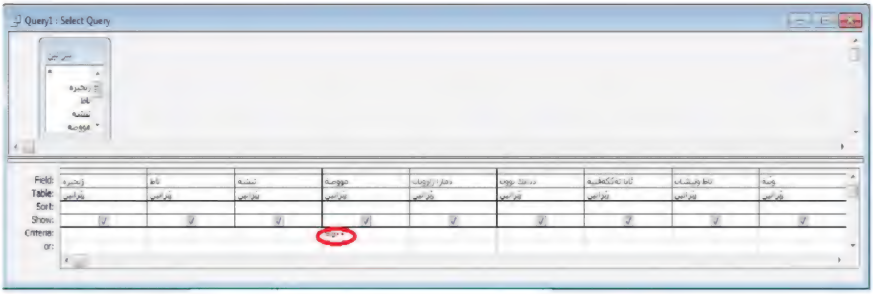

پاشان دێ ئايكونێ (! Run) يان ژى ئايكونێ (View) كليك كەين، دێ ئەنجام بۆ مە بەرچاڤبن.

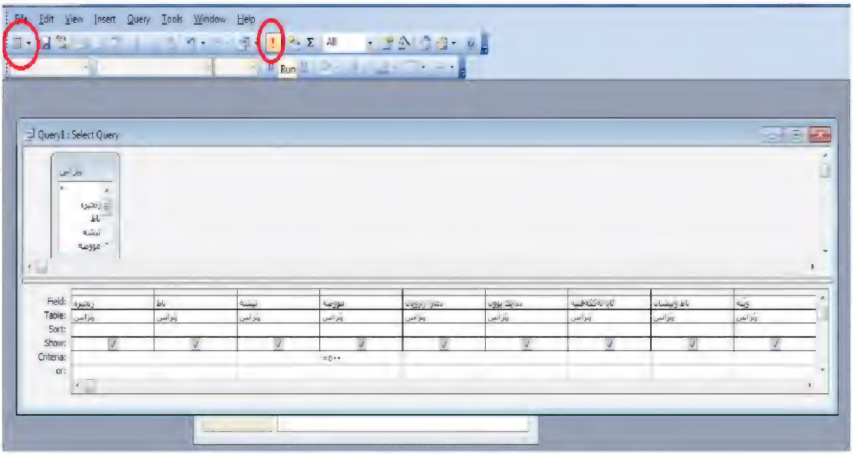

زانیاریێن مە دێ بشێوێ دیار کری د وێنەیی خۆارێدا بەرچاڤبن

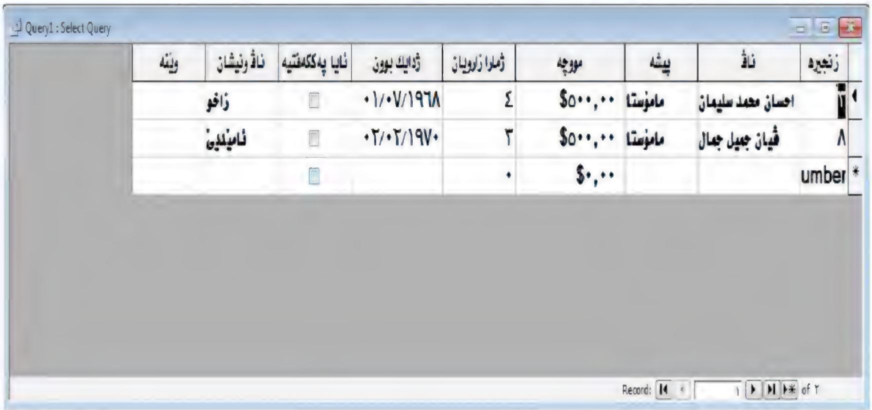

زنجیره	ناڤ	پیشه	مووچه	ژمارا زاروکان	ژدایک بوون	ئایا پەککەفتیه	ناڤ ونیشان	وێنه
	احسان محمد سليمان	مامۆستا	$٥٠٠,٠٠	٤	٠١/٠٧/١٩٦٨		زاخو	
٨	ڤيان جميل جمال	مامۆستا	$٥٠٠,٠٠	٣	٠٢/٠٢/١٩٧٠		ئامێدیێ	
umber			$٠,٠٠	٠				

پرسیارا مە لسەر مووچەی بۆ، لێ دبینین هەمی فیلدێن پرسگەهێ دهێنە بەرچاڤکرن، دشیاندایە برێیا خانەیا (Show) فیلدێن نە پێدڤی ڤەشێرین، ژ یۆ ڤێ چەندێ نیشانا راست (☑) دێ راکەین ئەوژی بکلیککرن لسەر خانەیا (Show) لژێریا فیلدی.

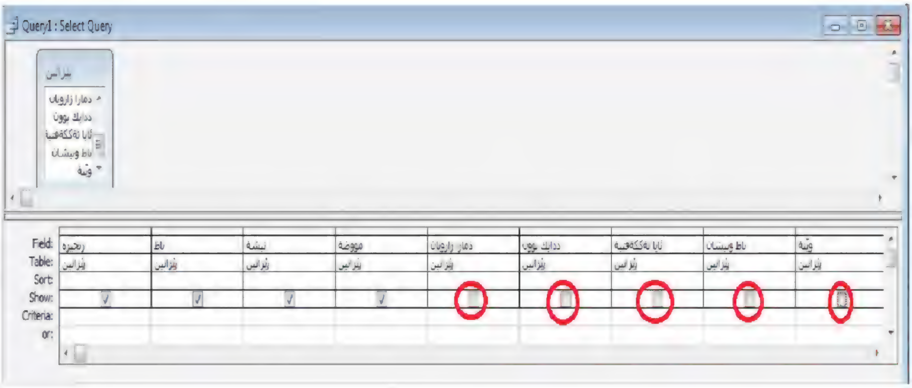

پاشان دێ ئایکونێ (Run) یان ژی ئایکونێ (View) کلیك کەین، دێ ئەنجام بڤی شێوەی بۆ مە بەرچاڤبن.

Query1 : Select Query

زنجیرە	ناڤ	پیشە	مووچە
١	سمیر محمد حسن	مامۆستا	$٤٢٥,٠٠
٢	جلال سلیم محمد	ئەندازیار	$٧٠٠,٠٠
٣	احسان محمد سلیمان	مامۆستا	$٥٠٠,٠٠
٤	بهار احمد ابراهیم	مامۆستا	$٤٠٠,٠٠
٥	کوردستان کمال انور	ئەندازیار	$٥٥٠,٠٠
٦	کامیران جمال قادر	فەرمانبەر	$٤٨٠,٠٠
٧	حسین ابراهیم کریم	مامۆستا	$٤٧٠,٠٠
٨	ڤیان جمیل جمال	مامۆستا	$٥٠٠,٠٠

Record: ١ of ٨

٢-Create Query By Using Wizard

پشتی جووت کلیکەکێ لسەر زاراڤی ناڤبری دکەین، بۆکسەك بۆ مە بەرچاڤدبیت، کو دشیاندایە دناڤ ڤێ بۆکسێدا خشتەیی وان فیلدێن مەبەست پێ دناڤ پرسگەهـ ێدا بهەلبژێرین، هەروەکو د وێنەیدا دیارە:

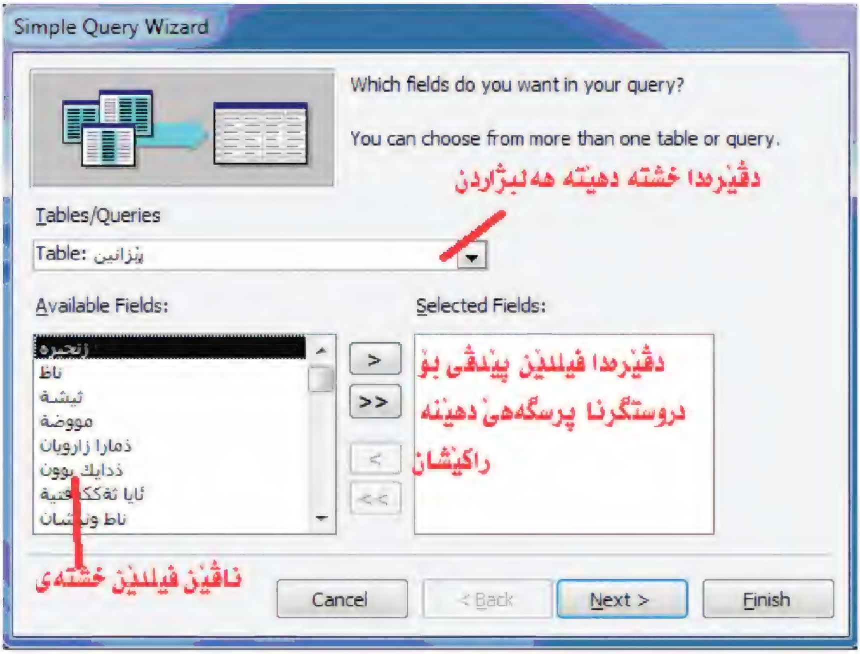

پاشان دێ دۆگما (Next) کلیك کەین، بۆکسەکا دی دێ بەرچاڤبیت، کو دشیاندایە دناڤدا کردارێن بیرکاریێ لسەر چەند فیلدان بکاربینین ئەوژی ب هەلبژارتنا پشکا (Summary) ولدووڤدا کلیککرن لسەر دۆگما (Summary Option) وهەلبژارتنا کردارا پێدڤی، لێ ئەگەر مەبڤێت پرسگەه ئاسایی بیت هەروەکو شێوەیێ مە بەری نوکە لسەر ئاخفتی دێ بتنێ دۆگما (Next) کلیك کەین.

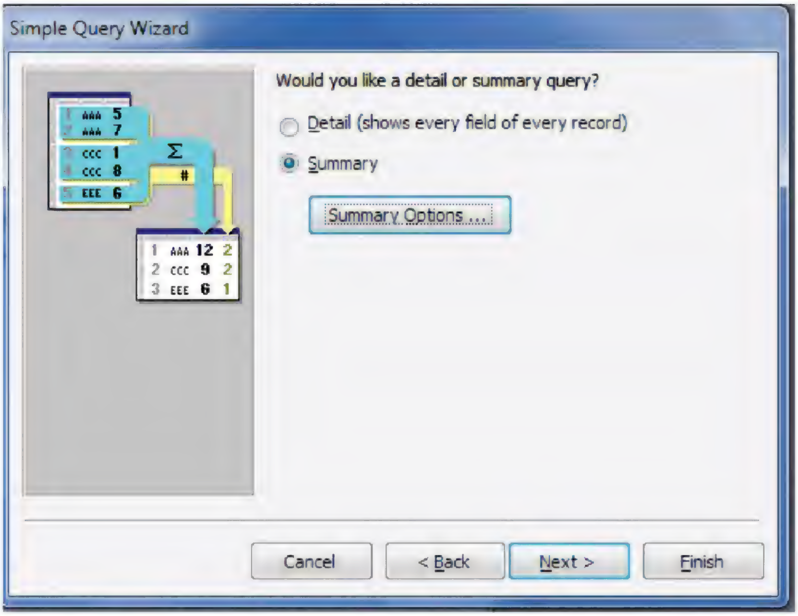

لدووڤدا دێ بۆکسەیەکا نوی بەرچاڤبیت، کو تایبەتە بۆ دانانا ناڤەکی بۆ پرسگەهێ وهەروەسا شێوازێ دیار کرنا پرسگەهێ .

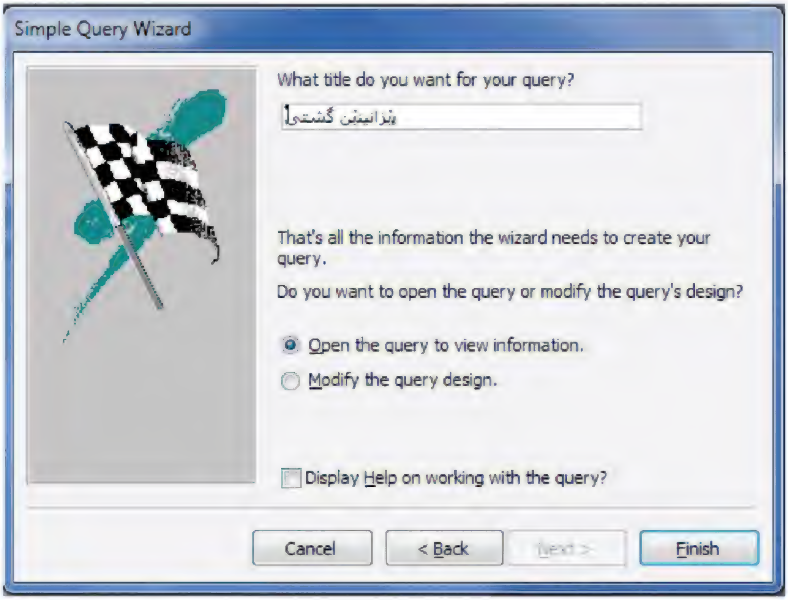

لدوماهیێ دێ دۆگما (Finish) کلیك کەین.

Select Query : پێزانینێن گشتی

زنجیره	ناڤ	پیشه	مووچه	ژمارا زارویان	ژدایك بوون	ئایا پەککەفتیه	ناڤ ونیشان	وێنه
١	سمیع محمد حسن	مامۆستا	$٤٢٥,٠٠	٢	٢١/٠٧/١٩٧٠	☐	دهوك	Package
٢	جلال سلیم محمد	ئەندازیار	$٧٠٠,٠٠	٠	١٠/١٠/١٩٨٠	☐	زاخو	Package
٣	احسان محمد سلیمان	مامۆستا	$٥٠٠,٠٠	٤	٠١/٠٧/١٩٦٨	☐	زاخو	
٤	بهار احمد ابراهیم	مامۆستا	$٤٠٠,٠٠	٠	٠٤/٠٢/١٩٨٢	☐	دهوك	
٥	كوردستان كمال انور	ئەندازیار	$٥٥٠,٠٠	١	٢٠/٠٣/١٩٨٤	☐	دهوك	
٦	كامیران جمال قادر	فەرمانبەر	$٤٨٠,٠٠	٢	١١/١٢/١٩٦٦	☑	دهوك	
٧	حسین ابراهیم كریم	مامۆستا	$٤٧٠,٠٠	١	٠٣/٠٢/١٩٧٥	☐	سێمێل	
٨	ڤیان جمیل جمال	مامۆستا	$٥٠٠,٠٠	٢	٠٢/٠٣/١٩٧٠	☐	ئامێدیێ	

Record: of ٨

ئەگەر مەبڤێت هندەك زانیاریان لدووف پرسیارەكێ (مەرجەكی) بەرچاڤبكەین، پێدڤییە بچینە دناڤ دیزاینا پرسگەهێدا ئەوژی بكلیككرن لسەر ئایكونێ (Design)، پاشان دخانەیێن (Creteria و Or) دێ پرسیار(مەرجێ) خۆ نڤیسین، هەروەكو مە بەری نوكە شلوڤەكری.

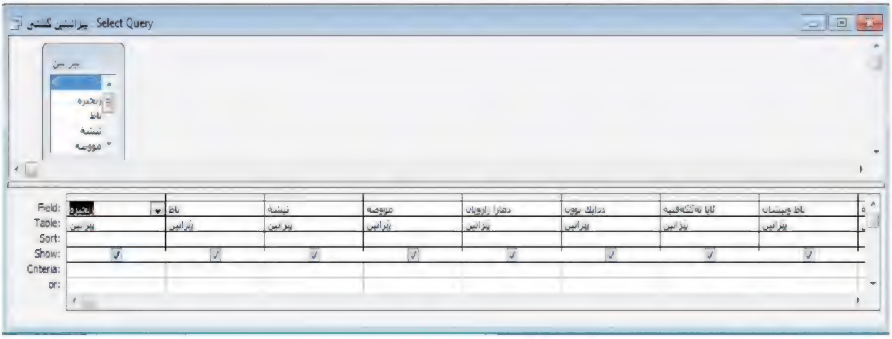

وەكو بەری نوكە مە دیار كری پشتی دانانا پرسیاران(مەرجان) پێدڤییە ئایكونێ (Run) یان ژی ئایكونێ (View) كلیكبكەین.

❖هەر وەکو د ئامادەکرنا خشتەیان مە (New) بکارئینایە، لڤێرەدا بۆ چێکرن یان ئامادەکرنا پرسگەهەکا نوی دێ هەمان فەرمان بکارئینین. پشتی کلیککرن لسەر (New) دێ ئەڤ بۆکسە بەرچاڤبیت.

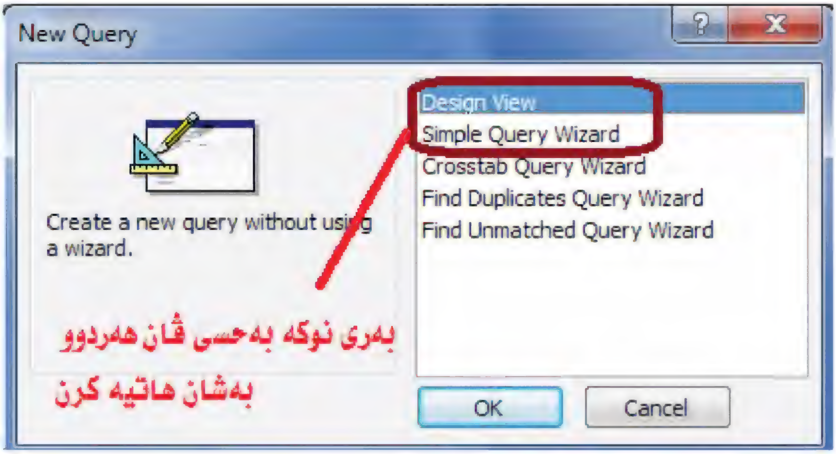

❖Crosstab Query Wizard

پرسگەهەکا ژمێریاریە بۆ پۆلینکرنا زانیاریێن دناڤ خشتەیدا دهێتە بکارئینان.

نموونە : ئەگەر ئەڤ خشتەیە مە هەبیت:

ئەگەر مە بڤێت بزانین سەرجەمێ ئەو مووچەیێن لهەر قەزایەکێ لسەر ئاستێ (پیشە) ی دهێنە وەرگرتن.

زنجیره	ناڤ	پیشه	مووچه	ژمارا زارویان	ژدایك بوون	ئایا پەككەفتیه	قەزا	وێنه
1	سمیر محمد حسن	ماموستا	$425.00	2	21/07/1970	☐	دهوك	Package
2	جلال سلیم محمد	ئەندازیار	$700.00	0	10/10/1980	☐	زاخو	Package
3	احسان محمد سلیمان	ماموستا	$500.00	4	01/07/1968	☐	زاخو	
4	بهار احمد ابراهیم	ماموستا	$400.00	0	04/02/1982	☐	دهوك	
5	کوردستان کمال انور	ئەندازیار	$550.00	1	20/03/1984	☐	دهوك	
6	کامیران جمال قادر	فەرمانبەر	$480.00	3	11/12/1966	☑	دهوك	
7	حسین ابراهیم کریم	ماموستا	$470.00	1	03/02/1975	☐	سێمێل	
8	ڤیان جمیل جمال	ماموستا	$500.00	3	02/02/1970	☐	ئامێدیێ	
umber			$0.00	0		☐		

لدەسپێكێ دێ (Crosstab Query Wizard) كليك كەين و پاشان دێ (OK) كليك كەين.

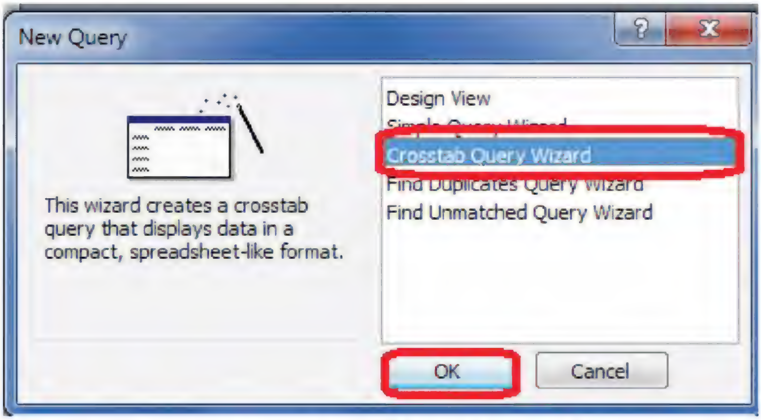

ئەڤ بۆكسە دێ بەرچاڤبيت، كو دناڤدا (خشتە يان پرسگەها زانياريان ژێ وەرگرين) دێ هەلبژێرين.

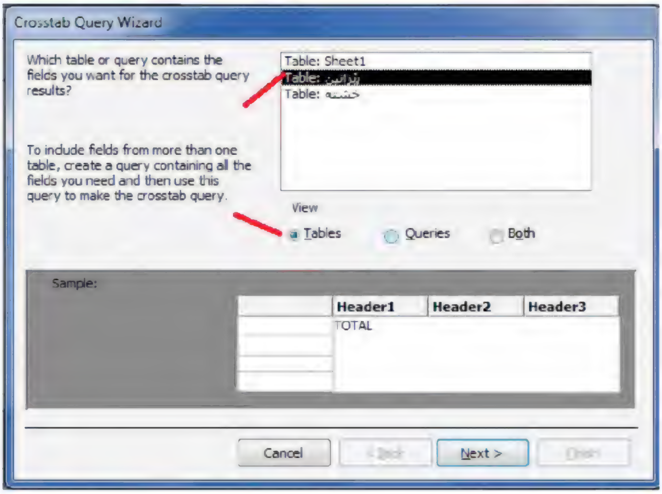

پاشان دێ دۆگما (Next) كليك كەين، ئەڤ بۆكسەيا دى دێ بەرچاڤبيت، كو دناڤدا فيلدێ مەبڤێت لسەر ئاستێ وێ سەرجەمی بينينە دەر ئەوژی دنموونەيا مەدا فيلدێ (قەزا) يە.

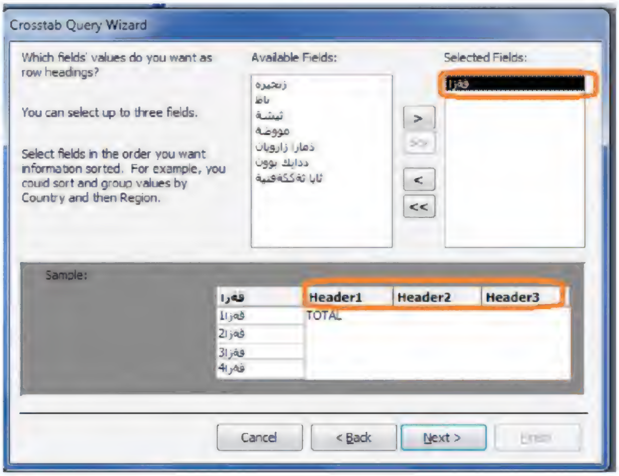

بنێرە وێنەی، دشیاندایە لسەر ئاستێ (٣) فیلدان ئەم کردارەکا بیرکارێ وەربگرین. پشتی هنارتنا فیلدێ (قەزا) بۆ لایێ راستێ دێ دۆگما (Next) کلیککەین، بۆکسەکا دی دێ بەرچاڤبیت، کو دناڤدا دێ فیلدێ (پیشە) هەلبژێرین لدووڤ نموونەیا مە. دڤێ بۆکسێدا دشیاندایە بتنێ فیلدەك بهێتە هەلبژاردن.

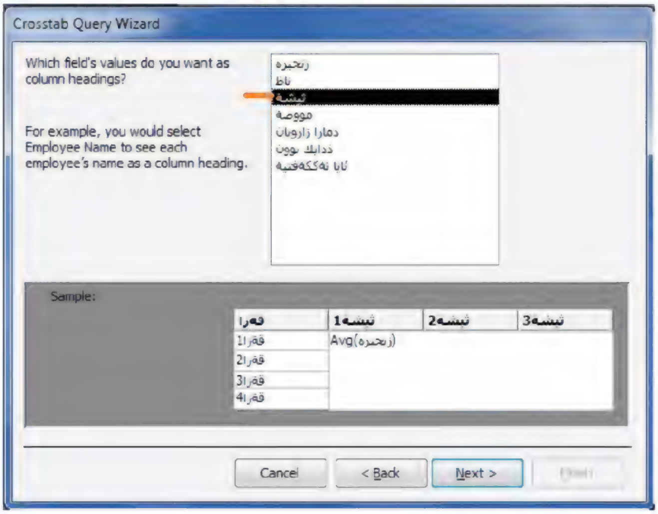

دێ دۆگما (Next) کلیك کەین، بۆکسەکا نوی دێ بەرچاڤبیت، کو دناڤدا فیلدێ(مووچە) دگەل کردارا کۆمکرنێ (Sum) دێ هەلبژێرین.

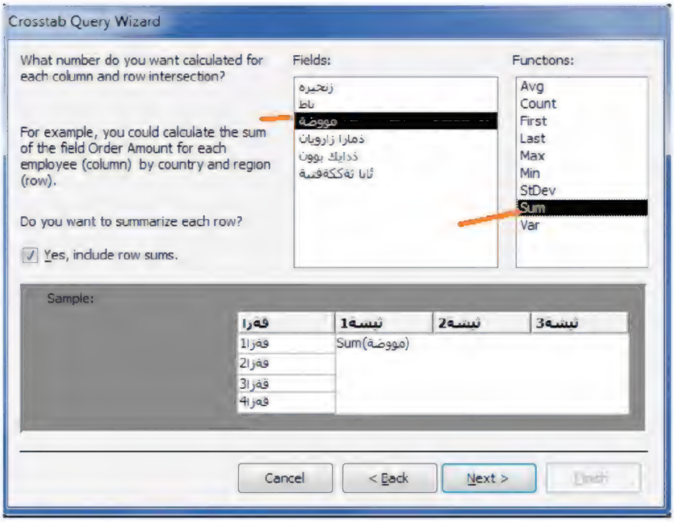

پاشان دێ دۆگما (Next) كليك كەين، دێ بۆكسا دوماهيكێ بەرچاڤبيت، كو دشياندايە دناڤدا ناڤەكى بدەينە پرسگەهێ و شێوازێ ڤەكرنا پرسگەهێ (ديار كرنا زانياريان يان ديزاينا پرسگەهێ) هەلبژێرين.

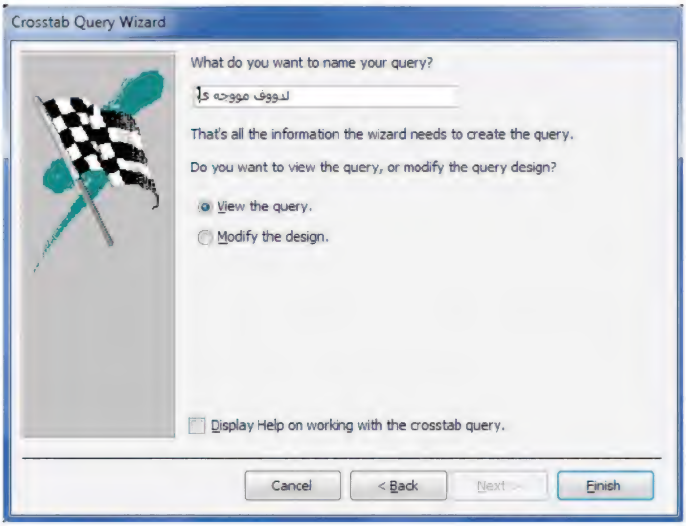

پشتی کلیککرنا لسەر دۆگما (Finish) وهەلبژاردنا دیار کرنا زانیاریان دێ

زانیاریێن پرسگەهێ بڤی شێوێ لخوارێ دیار کری بەرچاڤبن.

مامۆستا	فەرمانبەر	ئەندازیار	Total Of مووچە	قەزا
$500.00			$500.00	ئامێدی
$825.00	$480.00	$550.00	$1,855.00	دهوك
$500.00		$700.00	$1,200.00	زاخو
$470.00			$470.00	سێمێل

Record: 1 of 4

❖Find Duplicate Query Wizard

بۆ دیارکرنا زانیارییێن دووبارەکری دناڤ خشتەیدا دهێتە بکارئینان.

نموونە :

دخشتەیێ مەدا ئەگەر مەبڤێت دفیلدێ (پیشە) دا دیار بکەین ئەو پیشەیێن دووبارەکری (ژمارەیا وان یان ژی زانیارییێن وان).

زنجیرە	ناڤ	پیشە	مووچە	ژمارا زارویان	ژدایك بوون	ئایا پەیككەفتیە	قەزا	وێنە
1	سمیر محمد حسن	مامۆستا	$425.00	2	21/07/1970	☐	دهوك	Package
2	جلال سلیم محمد	ئەندازیار	$700.00	0	10/10/1980	☐	زاخو	Package
3	احسان محمد سلیمان	مامۆستا	$500.00	4	01/07/1968	☐	زاخو	
4	بهار احمد ابراهیم	مامۆستا	$400.00	0	04/02/1982	☐	دهوك	
5	كوردستان كمال انور	ئەندازیار	$550.00	1	20/03/1984	☐	دهوك	
6	كامیران جمال قادر	فەرمانبەر	$480.00	3	11/12/1966	☑	دهوك	
7	حسین ابراهیم كریم	مامۆستا	$470.00	1	03/02/1975	☐	سێمێل	
8	ڤیان جمیل جمال	مامۆستا	$500.00	3	02/02/1970	☐	ئامێدیێ	
umber			$0.00	0		☐		

پشتی (Find Duplicate Query Wizard) دەستنیشاندکەین دێ دۆگما (OK) كلیك کەین.

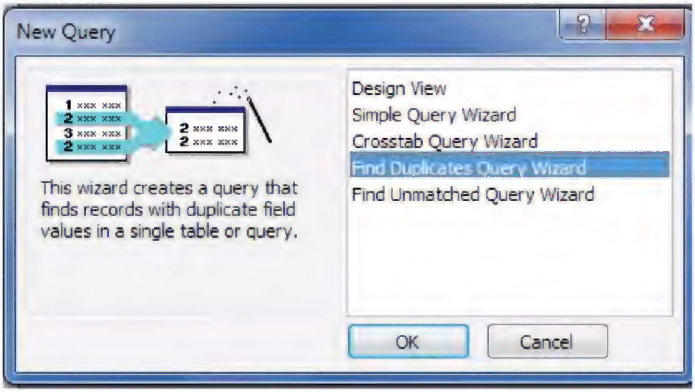

دێ بۆكسەك بڤی شێوەی بەرچاڤبیت.

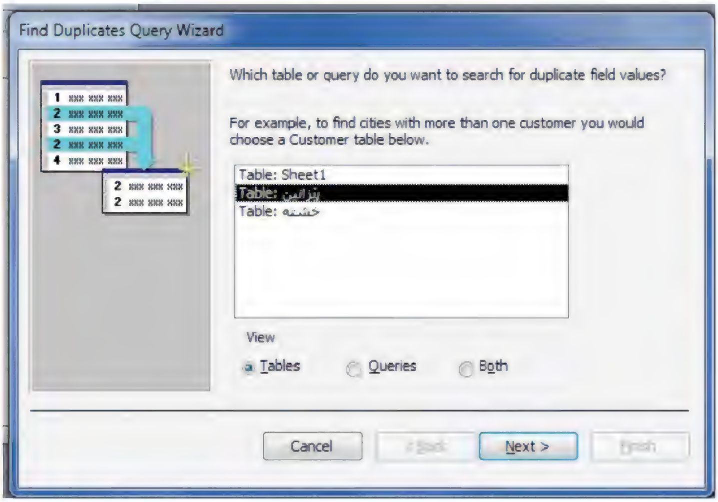

خشتەیێ مەبەست پێ دێ دەستنیشانكەین، هەروەكو د وێنەیدا دیار، پاشان دێ دۆگما (Next) كلیك كەین، ئەڤ شێوەیێ لخوارێ دیار كری دێ بەرچاڤبیت.

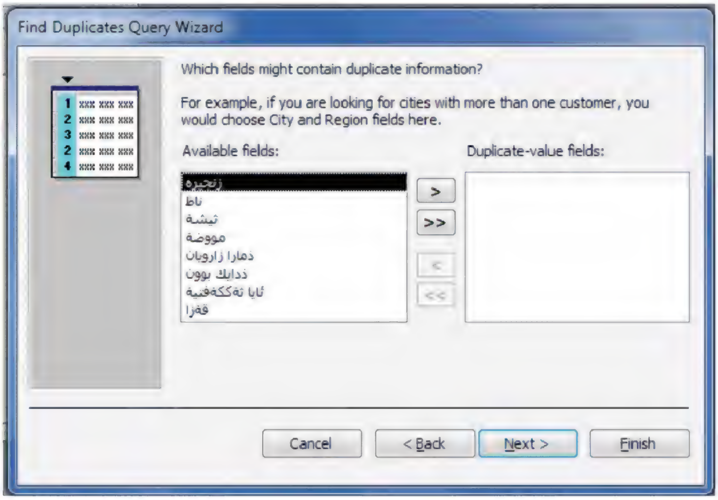

لدووڤدا ئەو فیلدێ مە بڤێت دووبارەکرنێن وێ دیار بکەین، (د نموونەیا مەدا فیلدێ (پیشە) یە) دێ ڤەگوهێزین بۆ خانەیا (Duplicate Value Fields)، هەروەکو دیار د ڤی وێنەیدا.

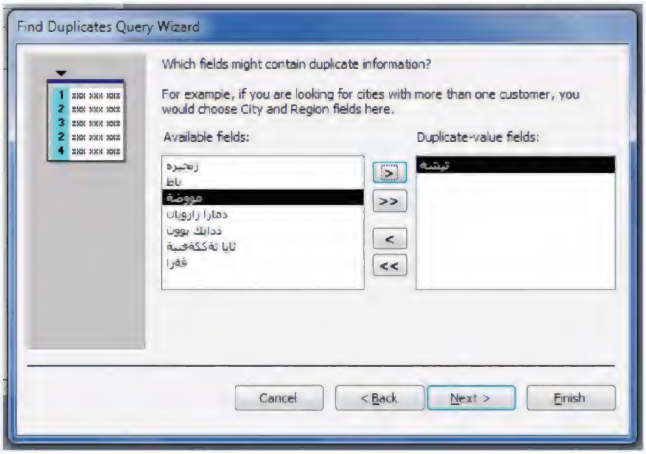

پاشان دێ دۆگما (Next) کلیك کەین، ئەڤ وێنەیێ لخوارێ دیار کری بەرچاڤدبیت، ئەگەر دڤێ بۆکسێدا مە چ فیلد نەهلبژارتن (وێنەیێ A) دێ بتنێ ناڤێ پیشەی و ژمارەیا دووبارەکرنا وێ بەرچاڤبیت، لێ ئەگەر مە چەند فیلدەك ڤەگوهاستنە خانەیا (Additional Query Fields) (وێنەیێ B) دێ دگەل جۆرێ پیشەی چەند زانیاریێن دی بەرچاڤبن.

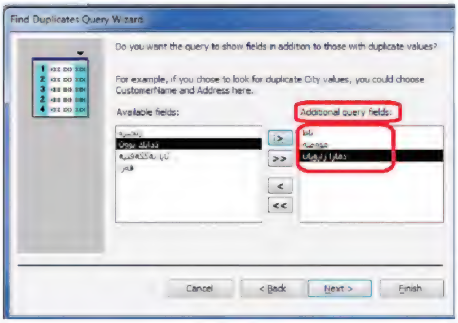

B

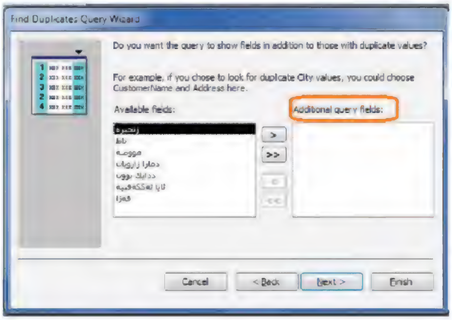

A

پاشان دێ دۆگما (Next) کلیك کەین، بۆکسا دوماهیکێ دێ بۆمە بەرچاڤبیت، هەروەکو بەری نوکە مە دیار کری کو ئەڤ بۆکسە یا تایبەتە ب دانانا ناڤەکی بۆ پرسگەهێ هەروەسا دیار کرنا شێوازێ بەرچاڤکرنا پرسگەهێ، دڤێ بۆکسێدا دێ دۆگما (Finish) کلیك کەین.

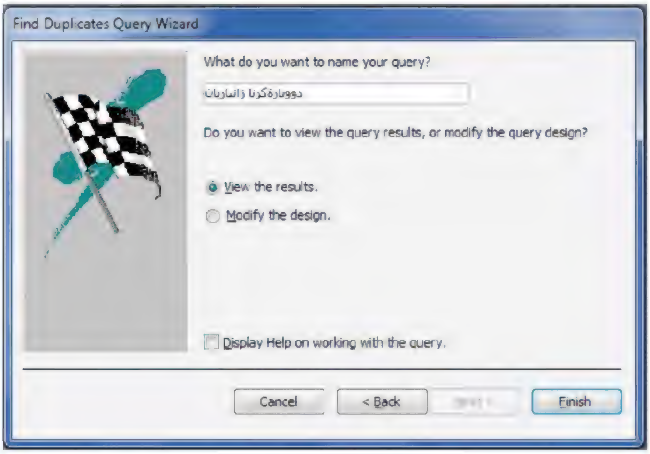

پاشان لدووف شێوازێ هەلبژاردنا فیلدان، ئەوا هاتیە دیار کرن د وێنەیێن (A و B) دا، دێ زانیاری بڤی شێوەی بەرچاڤبن.

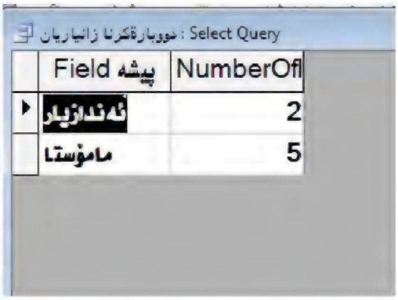

دووبارەکرنا زانیاریان : Select Query

Field پیشە	NumberOf
ئەندازیار	2
مامۆستا	5

١-لدووف هەلبژاردنا وێنەیێ (A)

دووبارەکرنا زانیاریان : Select Query

پیشە	ناڤ	مووچە	ژمارا زاروکان
ئەندازیار	كوردستان كمال انور	$550.00	1
ئەندازیار	جلال سليم محمد	$700.00	0
مامۆستا	ڤيان جميل جمال	$500.00	3
مامۆستا	حسن ابراهيم كريم	$470.00	1
مامۆستا	بهار احمد ابراهيم	$400.00	0
مامۆستا	احسان محمد سليمان	$500.00	4
مامۆستا	سمير محمد حسن	$425.00	2
		$0.00	0

Record: 1 of 7

٢-لدووف هەلبژاردنا وێنەیێ (B)

ئەگەر بنێرینە هەردوو خشتەیان دێ بینین کو (٢) ژوان ئەندازیارن و (٥) ژێ مامۆستانە.

*Find Unmatched Query Wizard

بۆ جوداكرنا زانياريێن نە هەڤپشك دناڤبەرا دوو خشتەيان دهێتە بكارئينان.

نموونە : ئەگەر مە دوو خشتە هەبن (پێزانين، زانيارى)، كو ئەڤە ژى وێنەيێن وانە:

Table: پێزانين

زنجيرە	ناڤ	پيشە	مووچە	ژمارا زارويان	ژدايك بوون	ئايا پەككەفتيە	ڤەزا	وێنە
1	سمير محمد حسن	مامۆستا	$425.00	2	21/07/1970	☐	دهوك	Package
2	جلال سليم محمد	ئەندازيار	$700.00	0	10/10/1980	☐	زاخو	Package
3	احسان محمد سليمان	مامۆستا	$500.00	4	01/07/1968	☐	زاخو	
4	بهار احمد ابراهيم	مامۆستا	$400.00	0	04/02/1982	☐	دهوك	
5	كوردستان كمال انور	ئەندازيار	$550.00	1	20/03/1984	☐	دهوك	
6	كاميران جمال قادر	فەرمانبەر	$480.00	3	11/12/1966	☑	دهوك	
7	حسين ابراهيم كريم	مامۆستا	$470.00	1	03/02/1975	☐	سێميل	
8	ڤيان جميل جمال	مامۆستا	$500.00	3	02/02/1970	☐	ئاميدى	
umber			$0.00	0		☐		

خشتەيێ (پێزانين)

Table: زانيارى

زنجيرە	ناڤ	پيشە	مووچە	ژمارا زارويان	ژدايك بوون	ئايا پەككەفتيە	ڤەزا	وێنە
1	سمير محمد حسن	مامۆستا	$425.00	2	21/07/1970	☐	دهوك	Package
2	جلال سليم محمد	ئەندازيار	$700.00	0	10/10/1980	☐	زاخو	Package
3	احسان محمد سليمان	مامۆستا	$500.00	4	01/07/1968	☐	زاخو	
4	بژين سليم احمد	مامۆستا	$400.00	0	04/02/1982	☐	دهوك	
5	لوردستان محمد جميل	ئەندازيار	$600.00	1	20/03/1984	☐	دهوك	
6	كاميران جمال قادر	فەرمانبەر	$480.00	3	11/12/1966	☑	دهوك	
7	حازم محمد على	مامۆستا	$470.00	1	03/02/1975	☐	سێميل	
8	ڤيان جميل جمال	مامۆستا	$500.00	3	02/02/1970	☐	ئاميدى	
umber			$0.00	0		☐		

خشتەيێ (زانيارى)

مەبەستا مە جوداكرنا وان ناڤێن دخشتەيێ (پێزانين)دا هەين و دناڤ خشتەيێ (زانيارى)دا نەبن.

ئەڤ كردارە دێ بڤى شێوەى هێتە ئەنجامدان:-

لدەسپێكێ د پشكا (Query) دا، دێ ئايكۆنێ (New) كليك كەين.

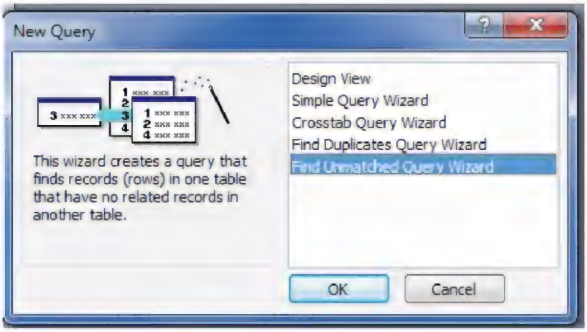

دناڤ ڤێ بۆكسێدا دێ (Find Unmatched Query Wizard) هەلبژێرين، پاشان دێ دۆگما (OK)كليك كەين. ئەڤ بۆكسا لخوارێ ديار كرى دێ بەرچاڤبيت، دشياندايە دڤێ بۆكسێدا خشتەيێ سەرەكى هەلبژێرين، دنموونەيا مەدا خشتەيێ (پێزانين) دێ هەلبژێرين.

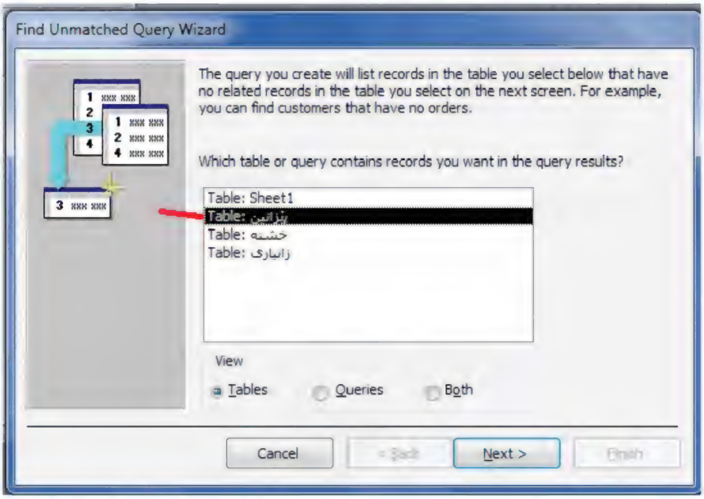

لدووڤدا دێ دۆگما (Next) كليك كەين، بۆكسەكا دى بەرچاڤدبيت كو دشياندايە دناڤدا خشتەيێ دهێتە بەراوردكرن دگەل خشتەيێ سەرەكى(پێزانين) بهەلبژێرين، دنموونەيا مەدا خشتەيێ (زانيارى)يە.

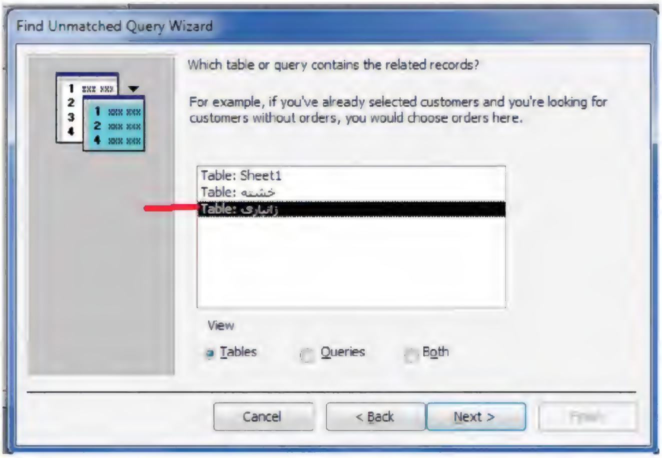

پاشان دێ دۆگما (Next) كليك كەين، دناڤ بۆكسا نويدا دێ فيلدێ (ناڤ) دخانەيێن هەردوو خشتەياندا هەلبژێرين، هەروەكو ديار دڤى وێنەيدا.

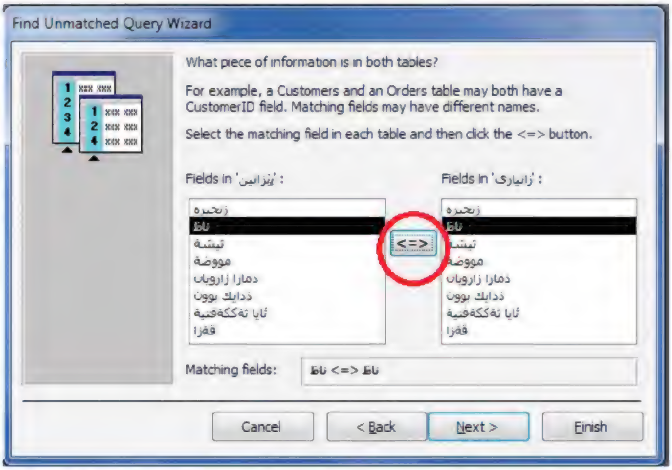

پشتى فيلدێ (ناڤ) ژ هەردوو خشتەيان دهێتە هەلبژاردن، دێ ئايكونێ (<=>) كليك كەين.

پاشان دێ دۆگما (Next) کلیککەین، ئەڤ بۆکسەدێ بۆمە بەرچاڤبیت، کو دشیاندایە دناڤدا فیلدێن مە بڤێت دناڤ خشتەیدا دیار بن بهەلبژێرین.

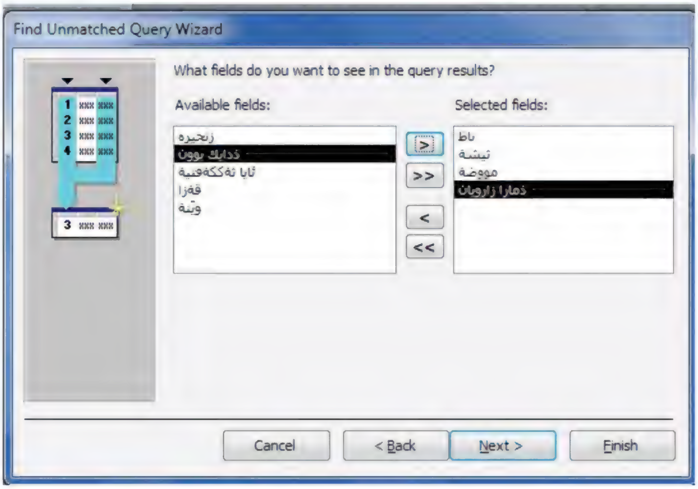

لدوماهیێ ئەڤ بۆکسا تایبەتە ب دانانا ناڤەکی بۆ پرسگەهێ هەروەسا دیار کرنا شێوازێ بەرچاڤکرنا پرسگەهێ دیار دبیت.

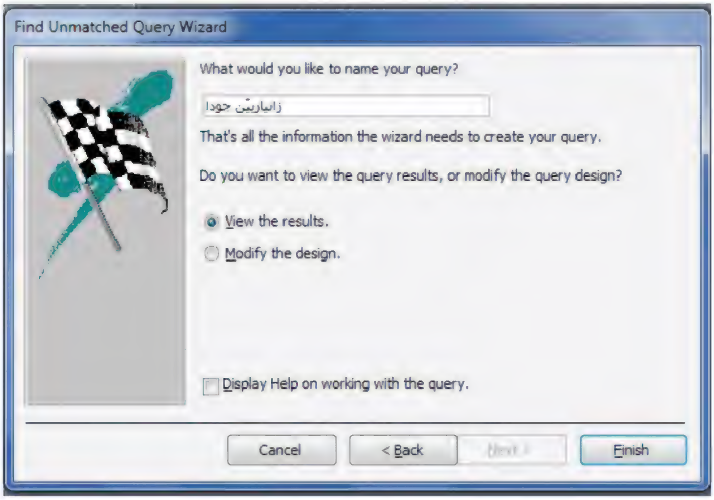

دڤێ بۆکسێدا دێ دۆگما (Finish) کلیك کەین. ئەنجامێن دوماهیێ دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبن.

	ناڤ	پیشه	مووچه	ژمارا زارویان
	بهار احمد ابراهیم	مامۆستا	$400.00	0
◄	کوردستان کمال انور	ئەندازیار	$550.00	1
	حسین ابراهیم کریم	مامۆستا	$470.00	1
*			$0.00	0

سێیێ / فۆرم Forms

بۆ بەرچاڤکرنا زانیاریێن ل بنکا زانیاریان (داتابەیس) بشێوەیێ فۆرمەکێ، دێ ڤان رێکێن ل خوارێ دیارکری بکارئینین.

Design View*

١-دناڤ بۆکسەیا داتابەیسیدا (Forms) کلیکدکەین.

٢-ئایکونێ (New) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسا لخوارێ دیار کری بەرچاڤدبیت، کو رێکێن دروستکرنا فۆرمان دگەل ناڤێن خشتە وپرسگەهێن داتابەیسی دناڤدانە، وەکو نموونە مەدڤێت برێیا (Design View) فۆرمەکی بۆ خشتەی یان پرسگەهێ دروستبکەین، دێ (Design View) هەلبژێرین و خشتەی یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشانکەین، هەروەکو د وێنەیدا دیار.

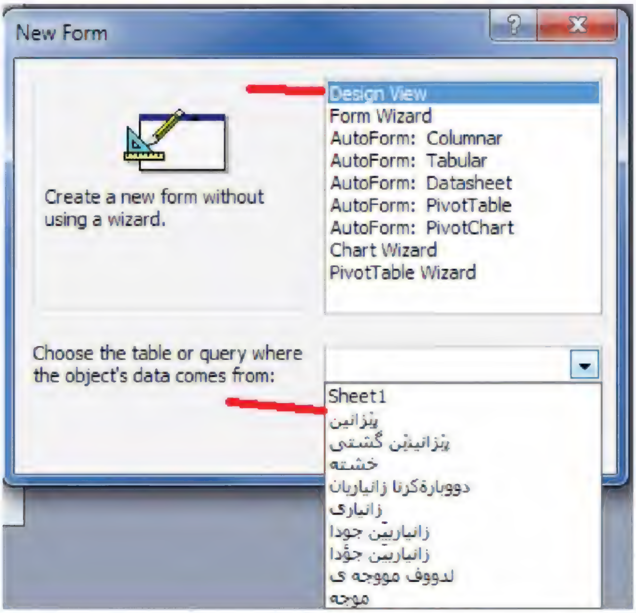

٣- دێ دۆگما (OK) کلیك کەین، ئەڤ بۆکسا لخوارێ دیار بەرچاڤدبیت.

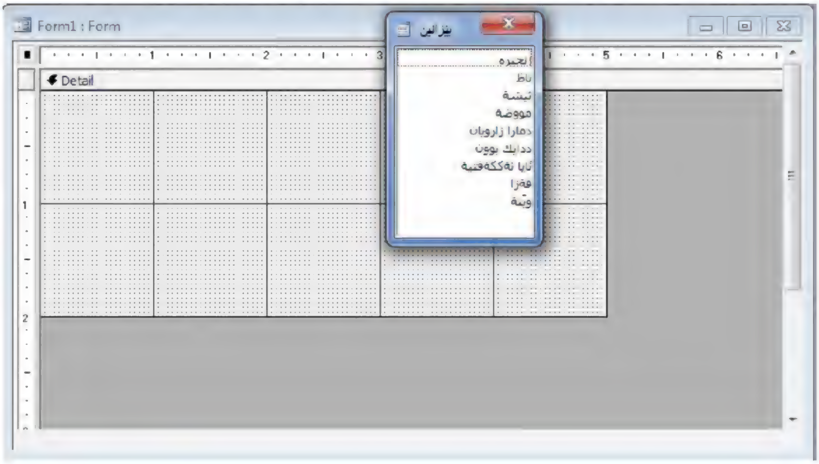

٤- برێیا ڕاکێشان وبەردانێ بکلیکا چەپێ یا ماوسی فیلدێن مەبەست پێ دێ کێشینە دناڤ تۆڕا فۆرمی.

٥- لسەر تۆڕا فۆرمی دشیاندایە لدووڤ حەزا مە شێوە و قەبارێ فیلدان و گونجاندنا وان دەستکاریێ تێدا بکەین.

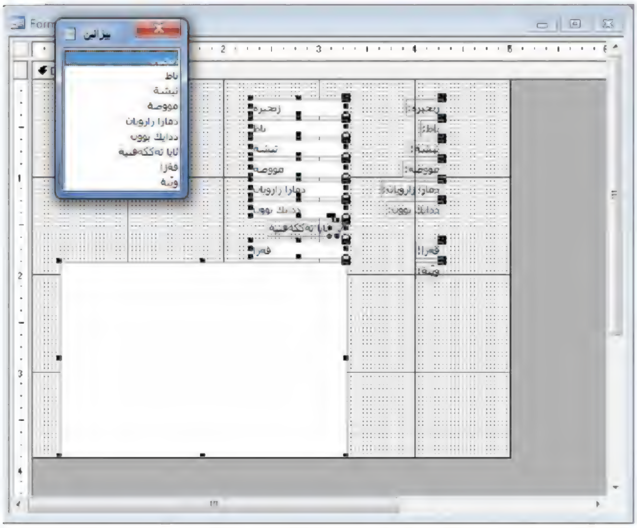

پشتی دەستکاریکرن لسەر فۆرمی بڤی شێوەی بەرچاڤدبیت:-

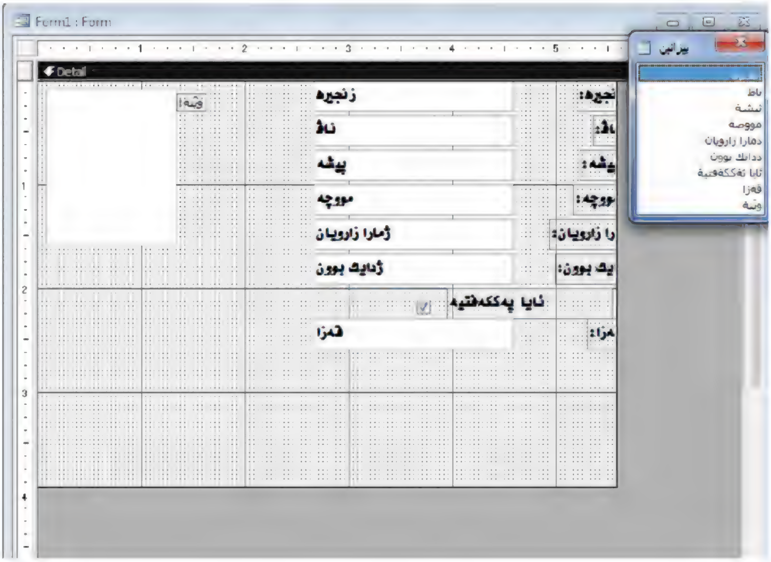

٦-دێ ئایكۆنێ (View) كلیك كەین، فۆرم دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت.

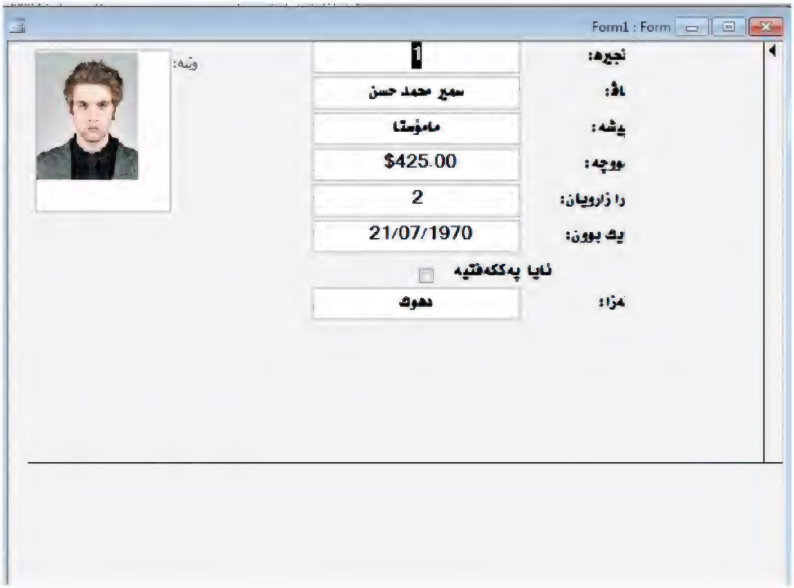

ئەگەر مەبڤێت وێنە ب تمامەتی جهێ دیار کری بگریت، دێ لسەر وێنەی بدۆگما راستێ یا ماوسی کلیك کەین، دێ لیستەیەك بەرچاڤبیت دناڤدا دێ فەرمانێ (Properties) کلیك کەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت:

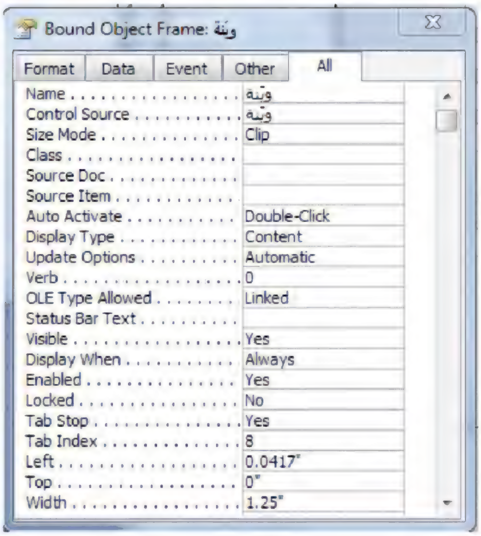

دناڤ ڤێ بۆکسێدا دناڤ خانەیا (Size Mode) دا دێ (Stretch) هەلبژێرین.

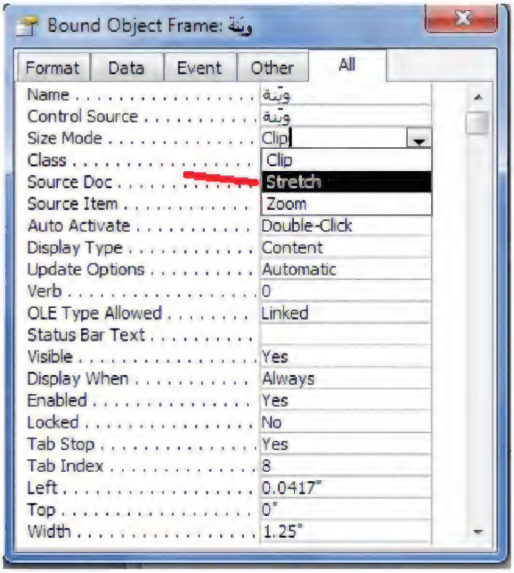

وێنە دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت

*Form Wizard

دشياندايه فۆرمان ئامادەبكەين برێيا مفا وەرگرتن ژ شێوازێن ئامادەكرى دناڤ پرۆگراميدا، ئەو ژى برێيا (Form Wizard) بڤان پێنگاڤێن لخوارێ ديار كرى:

١-كليككرن لسەر(Form Wizard) پاشان كليككرن لسەر دۆگما(OK).

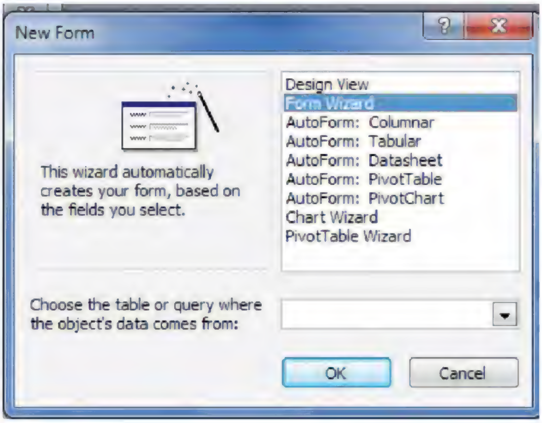

٢-دناڤ بۆكسا نويدا دشياندايه خشته يان پرسگەها مەبەست پێ هەلبژێرين و ئەو فيلدێن پێدڤى بۆ ناڤ فۆرمێ دێ دەستنيشانكەين برێيا هنارتنا وان بۆ خانەيا (Selected Fields).

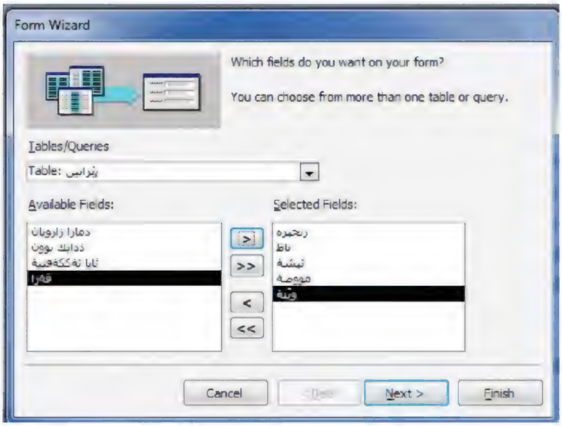

٣- لدووڤدا دۆگما (Next) دێ كليك كەين، بۆكسەكا نوی بەرچاڤدبيت، كو دشياندایە برێیا وێ شێوازێ بەرچاڤكرنا فۆرمی وەك (ستووینی، خشتەیی، شيت، ... هتد) ديار بكەين.

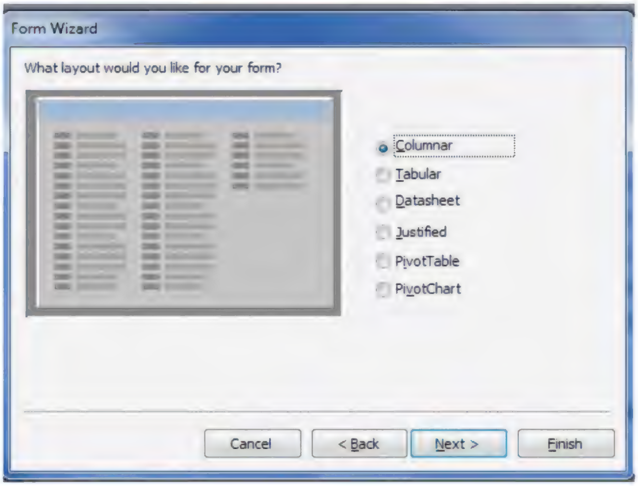

٤- بكليككرن لسەر دۆگما (Next)، ئەڤ بۆكسا ل خوارێ بەرچاڤ دبيت، كو دشياندایە دناڤدا پاشی يا فۆرمێ بگوهۆڕين ژ شێوازەكی بۆ شێوازەكێ دی.

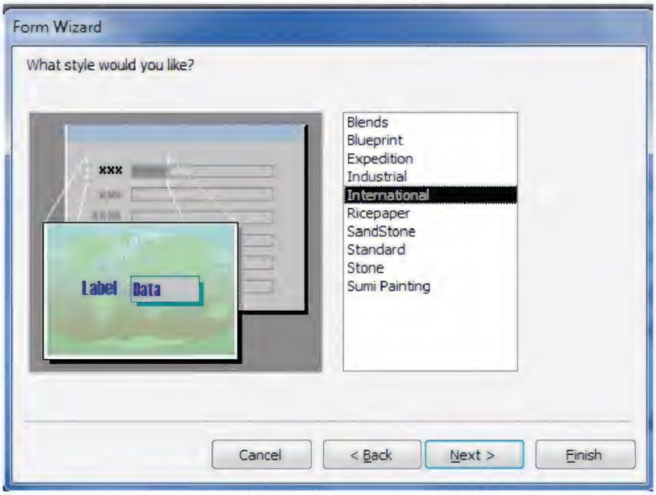

٥-بكليككرن لسەر (Next) بۆكسا دوماهیێ بەرچاڤدبیت کو تایبەتە بۆ ناڤکرنا فۆرمێ.

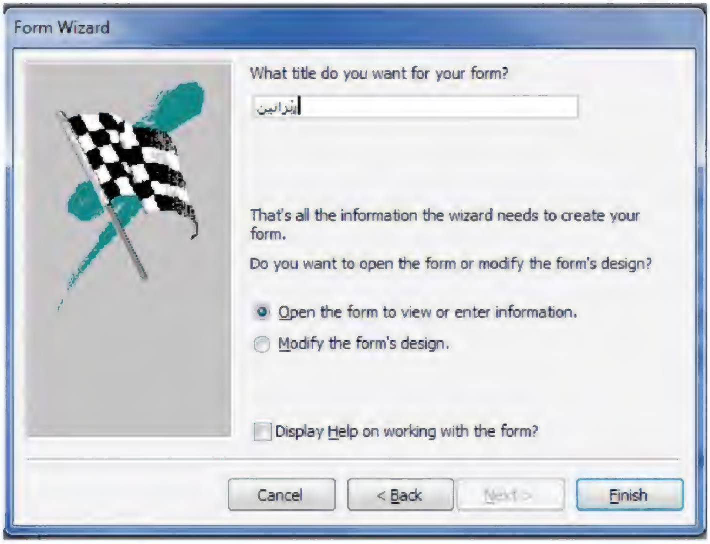

٦- کلیککرن لسەر (Finish) فۆرم دێ ب ڤی شێوەی هێتە دروستکرن.

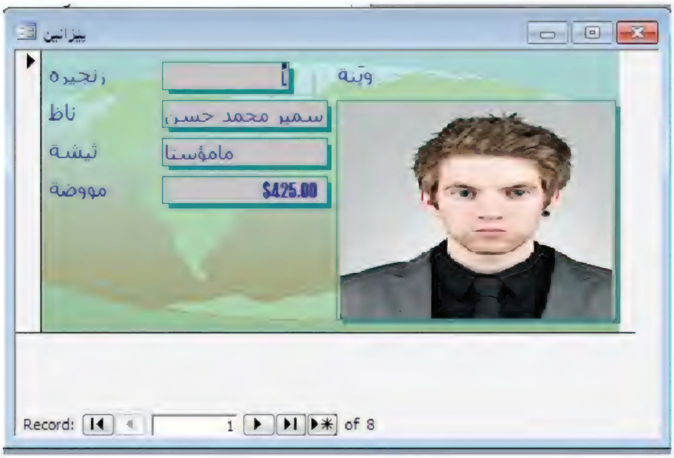

*Auto Form Columnar

بۆ دروستکرنا فۆرمەکێ بشێوەیەکی ئۆتۆماتیکی و بشێوازەکێ ستووینی دهێتە بکارئینان. پێنگاڤێن دروستکرنا فۆرمان بڤێ رێکێ دێ بڤی شێوەی بن:

١- (Auto Form Columnar) کلیکدکەین و دێ خشتەی یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشانکەین.

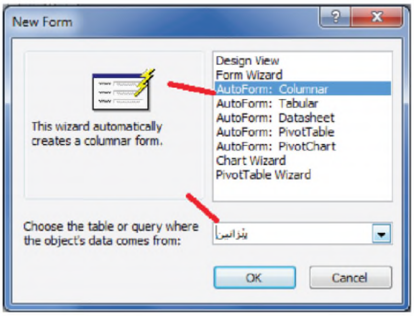

٢-دۆگما (OK) کلیك دکەین، فۆرم ئێکسەر دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت:

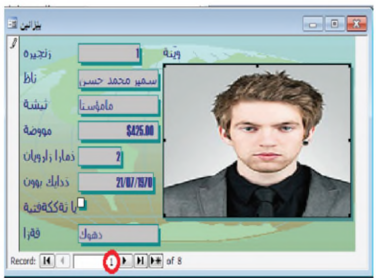

تۆمارا ژمارە (١)

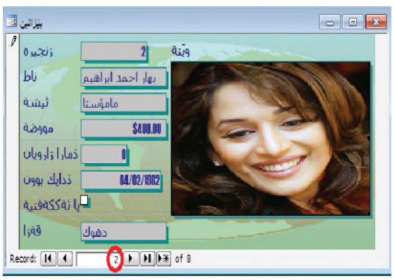

تۆمارا ژمارە (٢)

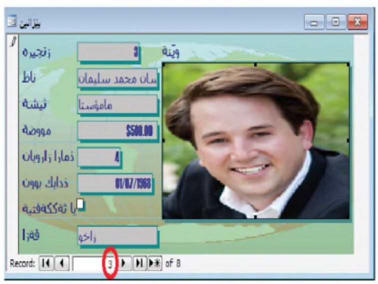

تۆمارا ژمارە (٣)

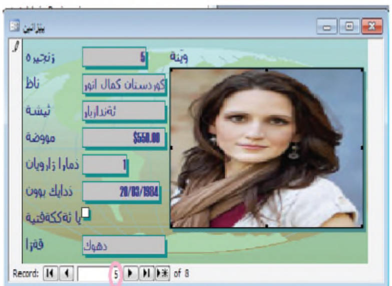

تۆمارا ژمارە (٤)

*Auto Form Tabular

بۆ دروستكرنا فۆرمەكێ بشێوەیەكی ئۆتۆماتیكی و بشێوازەكێ خشتەیی دهێتە بكارئینان. پێنگاڤێن دروستكرنا فۆرمان بڤێ رێكێ دێ بڤی شێوەی بن:

١- (Auto Form Tabular) كلیكدكەین و دێ خشتەی یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشانكەین.

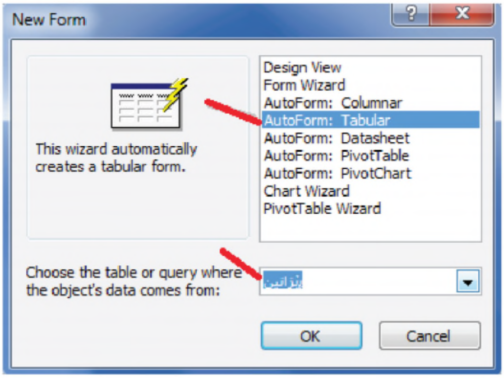

٢-دۆگما (OK) كلیكدكەین، فۆرم ئێكسەر دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت:

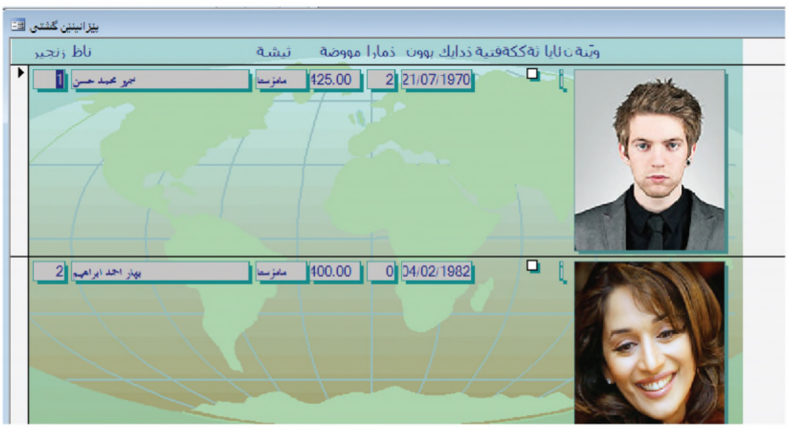

*Auto Form Datasheet

بۆ دروستکرنا فۆرمەکێ بشێوەیەکێ ئۆتۆماتیکی و بشێوازێ شیتەکێ ئێکسلی دهێتە بکارئینان. پێنگاڤێن دروستکرنا فۆرمان بڤی رێکێ دێ بڤی شێوەی بن:

١- (Auto Form Datasheet) کلیکدکەین و دێ خشتەی یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشانکەین.

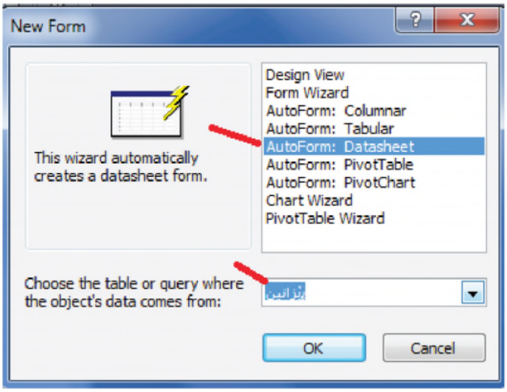

٢-دۆگما (OK) کلیکدکەین، فۆرم ئێکسەر دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت:

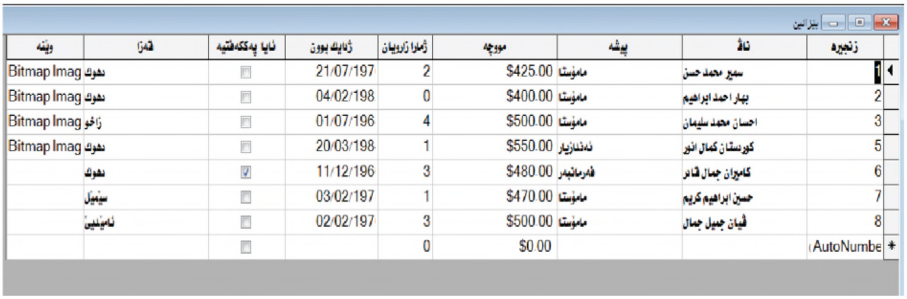

زنجیرە	ناڤ	پیشە	مووچە	ژمارا زارویان	ژدایک بوون	ئایا پەککەفتیە	قەزا	وێنە
1	سمیر محمد حسن	مامۆستا	$425.00	2	21/07/197	☐	دهوک	Bitmap Imag
2	بهار احمد ابراهیم	مامۆستا	$400.00	0	04/02/198	☐	دهوک	Bitmap Imag
3	احسان محمد سلیمان	مامۆستا	$500.00	4	01/07/196	☐	زاخو	Bitmap Imag
5	کوردستان کمال انور	ئەندازیار	$550.00	1	20/03/198	☐	دهوک	Bitmap Imag
6	کامیران جمال قادر	فەرمانبەر	$480.00	3	11/12/196	☑	دهوک	
7	حسین ابراهیم کریم	مامۆستا	$470.00	1	03/02/197	☐	سێمێل	
8	ڤیان جمیل جمال	مامۆستا	$500.00	3	02/02/197	☐	ئامێدیێ	
(AutoNumbe			$0.00	0		☐		

*Auto Form Pivot Table

ب ڤێ ڕێکێ دشیاندایە فیلدان لدووف حەزا مە بکاربینین بۆ دروستکرنا فۆرمی وبقی شێوێ لخوارێ دیارکری:

١- (Auto Form Pivot Table) کلیکدکەین و دێ خشتەی یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشانکەین.

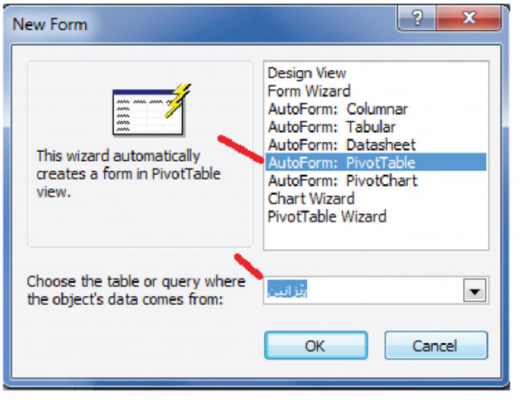

٢-دۆگما (OK) دێ کلیك کەین، فۆرم ئێکسەر دێ بقی شێوەی بەرچاڤبیت:

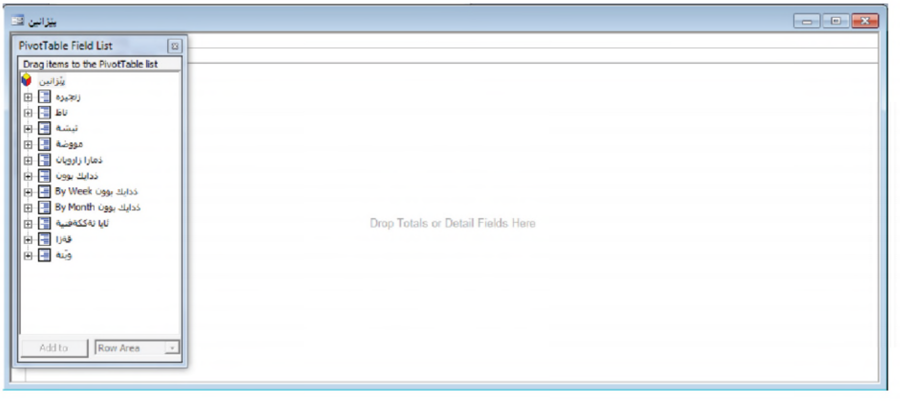

پاشان برێیا راکێشان وبەردانێ بکلیکا چەپێ یا ماوسی ئەو فیلدێن مەبەست پێ دێ ڤەگوهێزین بۆ ناڤ پەنجەرێدا، بڤی شێوەی بەرچاڤدبیت:

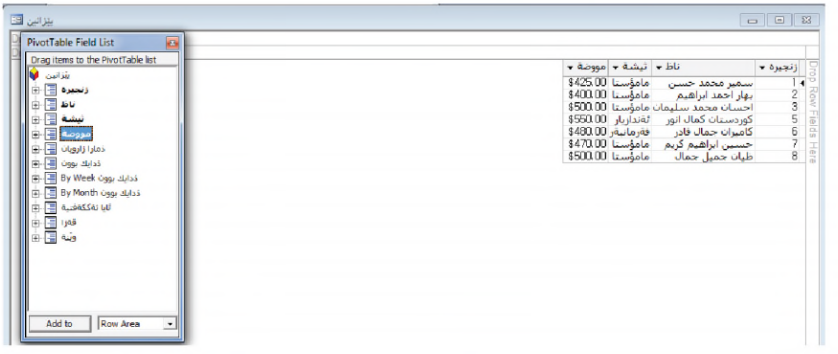

*Auto Form Pivot Chart

بۆ دروستکرنا فۆرمەکێ بشێوەیەکێ ئۆتۆماتیکی و بشێوازێ هێلکارەکێ رێکخستی دهێتە بکارئینان. پێنگاڤێن دروستکرنا فۆرمان بڤێ رێکێ دێ بڤی شێوەی بن:

١- (Auto Form Pivot Chart) کلیکدکەین و دێ خشتەی یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشانکەین.

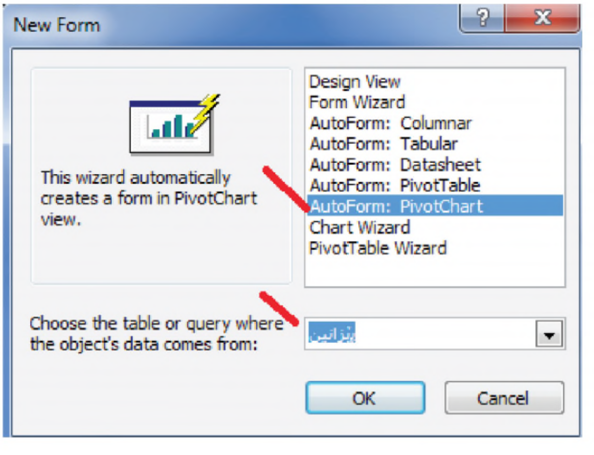

٢-دۆگما (OK) كليكدكەين، فۆرم ئێكسەر دێ بڤى شێوەى بەرچاڤبيت:

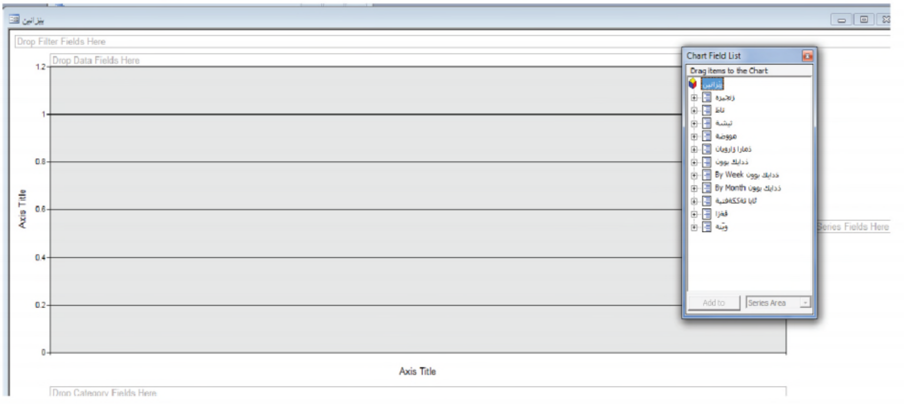

پاشان برێيا راكێشان وبەردانێ بكليكا چەپێ يا ماوسى ئەو فيلدێن مەبەست پێ ديار بكەين دناڤ هيلكاريدا دێ كێشينە جهێ مەبەست پێ، بڤى شێوەى.

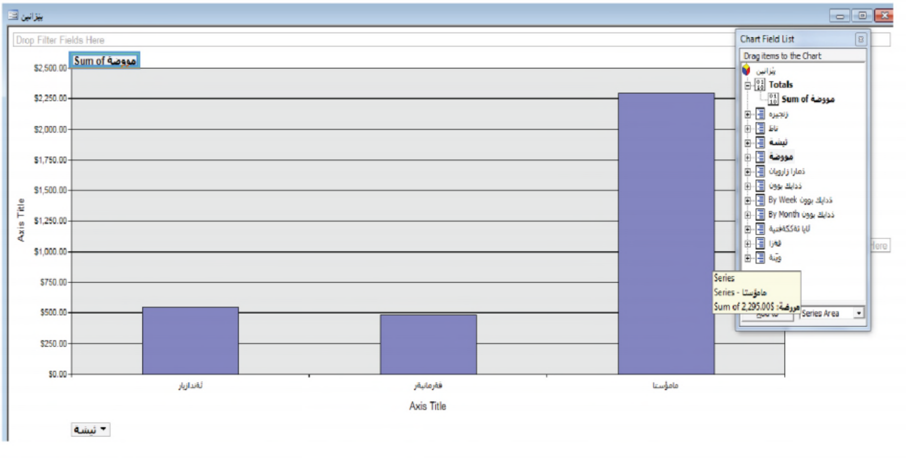

*Chart Wizard

ئەڤ ڕێکە بۆ دروستکرنا فۆرمی بشێوێ هێلکاری دهێتە بکارئینان. بڤی شێوەی:

١- (Chart Wizard) کلیکدکەین و دێ خشتەی یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشانکەین.

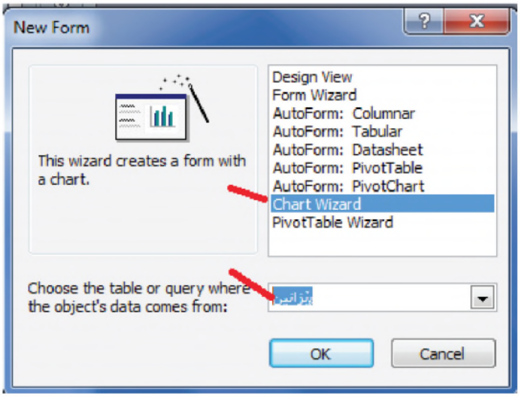

٢- دۆگما (OK) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسا لخوارێ دیار بەرچاڤدبیت، دشیاندایە وان فیلدان هەلبژێرین ئەوێن مەبەست پێ کو بدانینە دناڤ تۆرا هێلکاری وبڤی شێوەی:

٣- دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت کو دشیاندایە دناڤدا شێوازێ هێلکاری دەستنیشانبکەین:

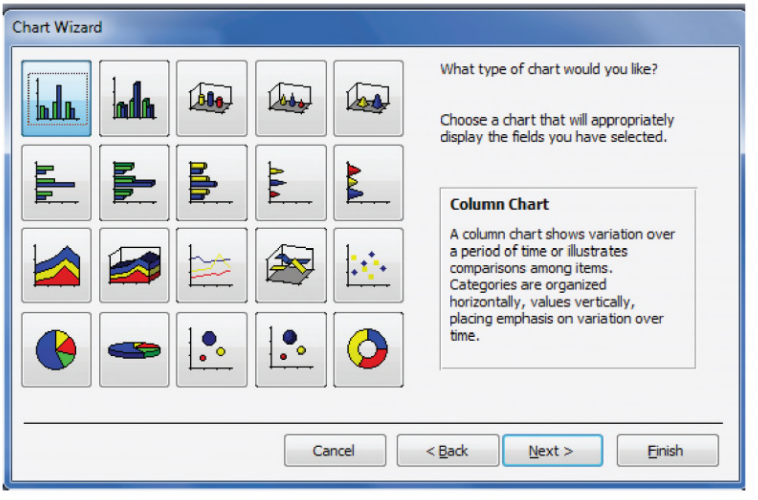

٤- دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت کو دشیاندایە دناڤدا فیلدێن هەلبژارتی ڤەگوهێزین بۆ جهێ مەبەست پێ دناڤ هێلکاریدا:

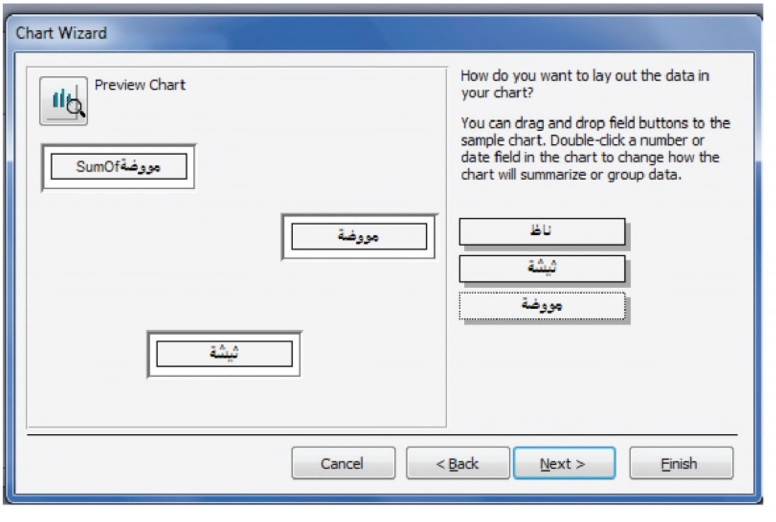

تێبینی:

دشیاندایە بڕێکا Preview Chart هێکاری ببینین.

٥-دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت کو دشیاندایە ناڤەکی بدەینە فۆرمی.

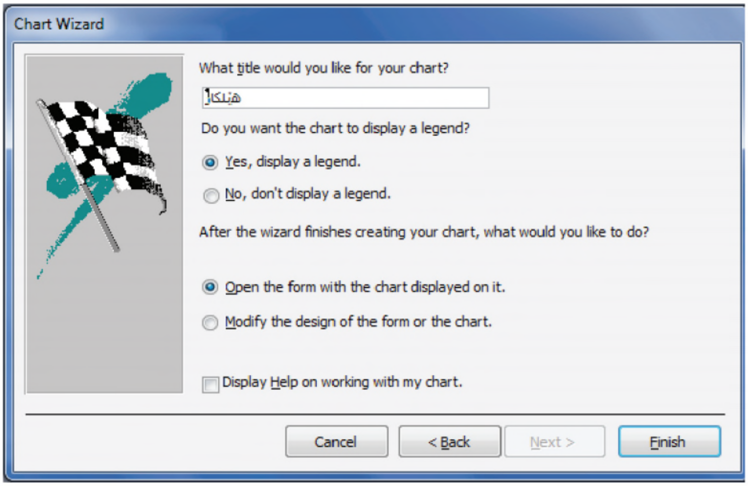

٦-دۆگما (Finish) کلیکدکەین، هێلکاریٚ مە دیٚ بشێویٚ دیار کری هێتە دروستکرن، کو دشیاندایە گوهۆڕانکاریا دناڤ هێلکاریدا بکەین ژ ئالییٚ رەنگ وقەبارە وجۆریٚ نڤیسینیٚ ئەوژی بڕێیا جووت کلیککرن لسەر وی بەشیٚ مەبەست پیٚ.

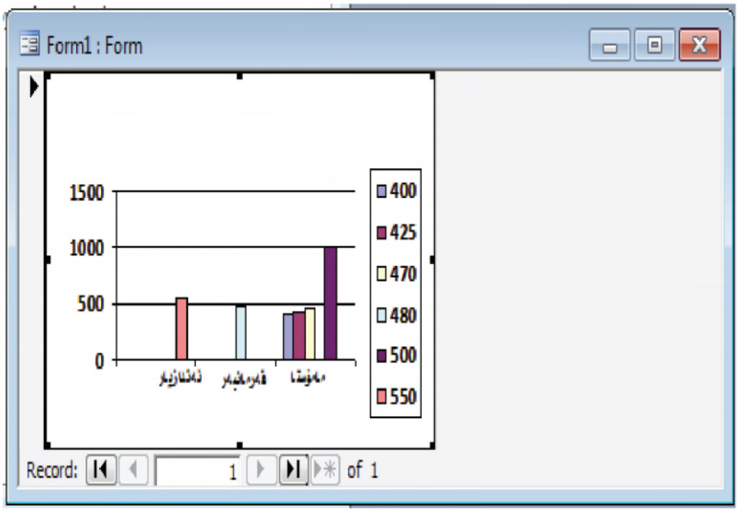

*Pivot Table Wizard

بڤێ رێکێ دشیاندایه فیلدان لدووڤ حەزا مە بکاربینین بۆ دروستکرنا فۆرمی وبڤی شێوەیێ لخوارێ دیارکری:

١-(Pivot Table Wizard) کلیکدکەین و دێ خشتەی یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشانکەین.

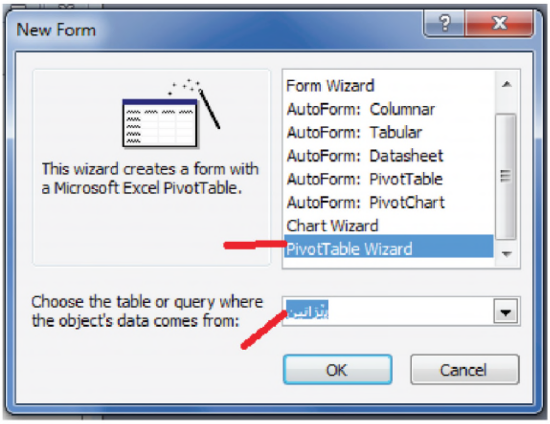

٢- دۆگما (OK) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت:

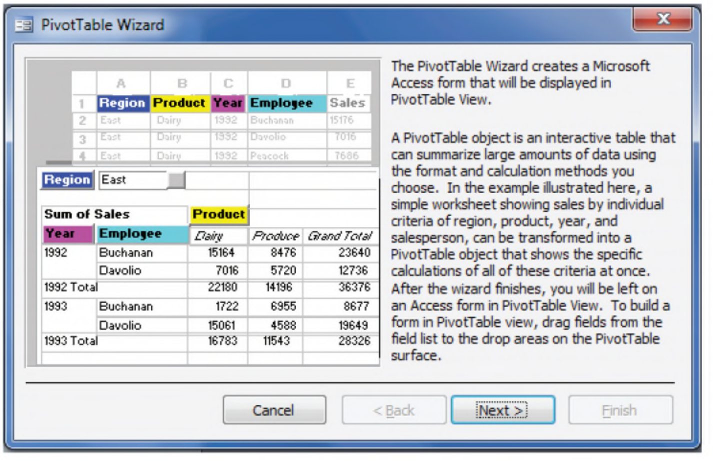

٣- دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت کو دشیاندایە بڕێیا وی (خشتەی یان پرسگەهـ) یان فیلدێن مەبەست پێ بۆ فۆرمی دیاربکەین.

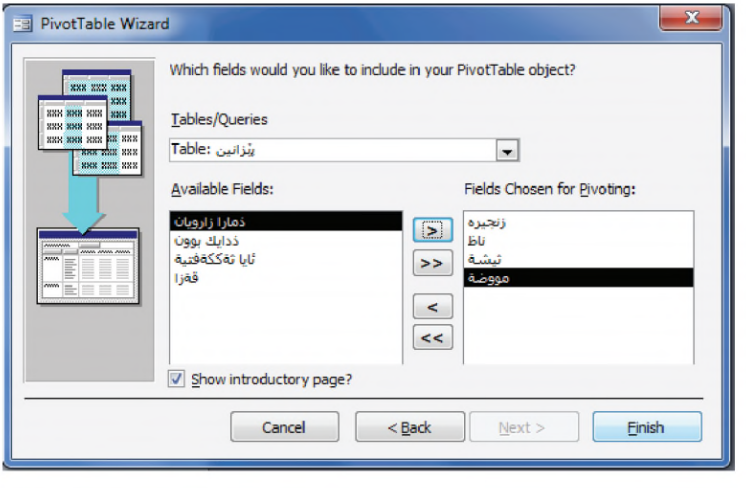

٤-دۆگما (Finish) کلیکدکەین ، فۆرمەك بڤی شێوەی دهێتە دروستکرن.

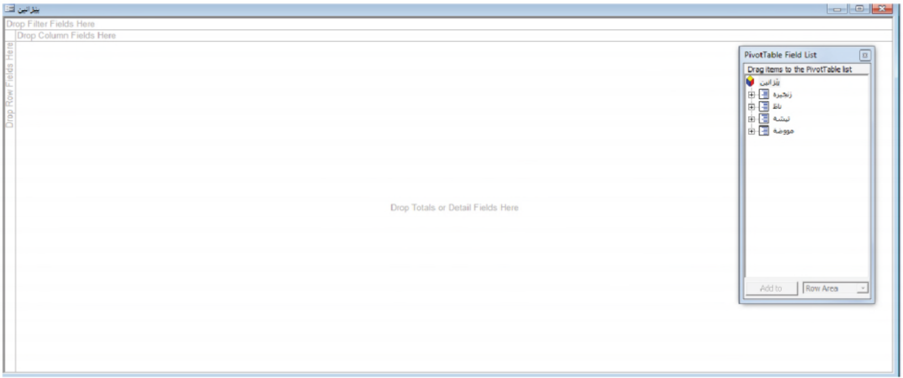

پاشان بڕێیی ڕاکێشان وبەردانا کلیکا چەپێ یا ماوسی فیلدێن مەبەست پێ دێ هێنە کێشان بۆ ناڤ تۆڕا فۆرمی.

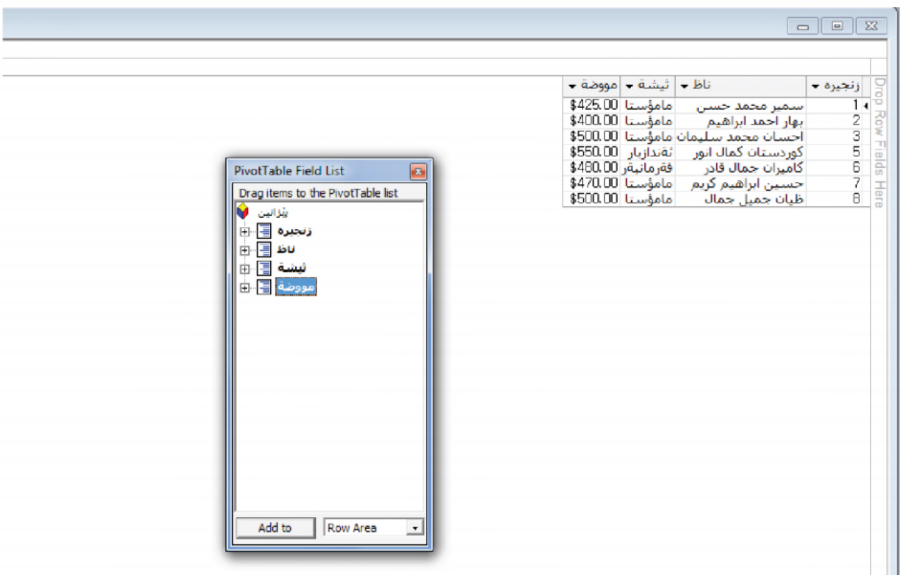

چوار/ ڕاپۆرت Reports

دهێتە بکارئینان بۆ بەرچاڤکرنا زانیاریێن دەستنیشانکری ژ ناڤ داتابەیسێدا (بنکا زانیاریان) بشێوەیێ ڕاپۆرتەکا چاپکری یان ژی هنارتنا راپۆرتێ بۆ پرۆگرامەکێ دی وەك (مایکرۆسۆفت وورد، مایکرۆسۆفت ئێکسل، ... هتد)، ب ڤی شێوەیێ لخوارێ دیار کری دشیاندایە راپۆرتەکێ دروستبکەین:

*Design View

ئەڤ رێکە بۆ دروستکرنا راپۆرتێ لدووف حەزا مە دهێتە بکارئینان، بڤی شێوەی:

١- (Design View) کلیکدکەین، خشتە یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشان دکەین.

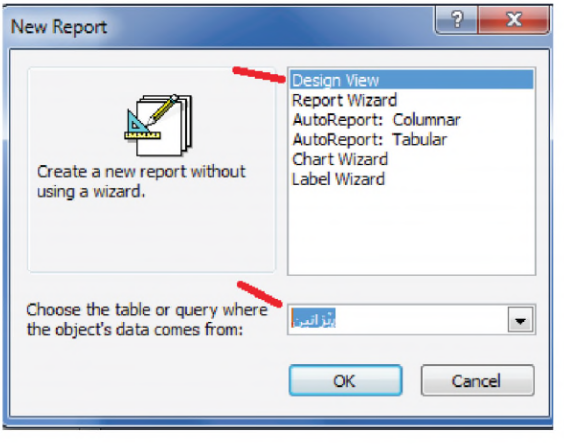

٢- دۆگما (OK) کلیکدکەین، بۆکسەك بەرچاڤدبیت کو دبێژنێ تۆرا دیزاینا راپۆرتێ، دشیاندایە فیلدێن مەبەست پێ د راپۆرتێدا دیاربن برێیا راکێشان وبەردانێ ب کلیکا چەپێ یا ماوسی ڕاکێشینە دناڤ تۆرێدا بۆ ناڤ پشکا ناڤەرۆکێ (Details) دا.

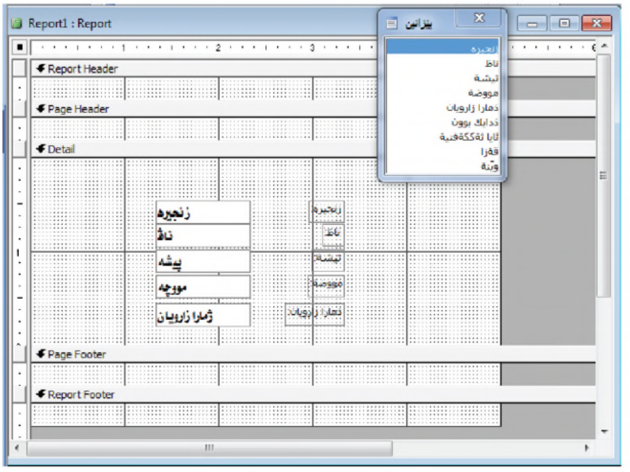

تێبینی : تۆڕا راپۆرتێ ژ ڤان پشکان پێك دهێت.

أ-(Report Header): زانیاریێن ڤێ پشکێ بتنێ ل بەرپەڕێ ئێکێ یێ راپۆرتێ بەرچاڤدبن، بۆ دیارکرنا ناڤێ راپۆرتێ دهێتە بکارئینان.

ب-(Page Header): زانیاریێن ڤێ پشکێ ل ئالیێ سەری یێ هەمی بەرپەڕێن راپۆرتێ بەرچاڤدبن، وەکو نموونە بۆ دیار کرنا ناڤ ونیشانێن فیلدان دهێتە بکارئینان.

ج-(Details) : بۆ دیار کرنا زانیاریێن ناڤەرۆکا راپۆرتێ دهێتە بکارئینان. وەکو نموونە فیلد دناڤ ڤێ پشکێدا دهێنە دانان.

د- (Page Footer) زانیاریێن ڤێ پشکێ ل ژێریا هەمی بەرپەڕێن راپۆرتێ بەرچاڤدبن، وەکو نموونە بۆ دیار کرنا ژمارا بەرپەری.

هـ- (Report Footer): زانیاریێن ڤێ پشکێ ل دوماهیا بەرپەڕێ دوماهیکێ دهێنە بەرچاڤکرن، وەك نموونە بۆ دیار کرنا ئەنجامێن کۆرتیا راپۆرتێ دهێتە بکارئینان.

٣- دێ ئایکۆنێ (View) کلیك کەین راپۆرتا هاتیە دیزاینکری دێ بڤی شێوەی بەرچاڤببیت.

*Report Wizard

بكارئينانا ڤێ رێكى راپۆڕت بڤى شێوەى دهێنە دروستكرن:

١- (Report Wizard) كليكدكەين، خشتە يان پرسگەها مەبەست پێ دەستنيشاندكەين. پاشان دۆگما (OK) كليكدكەين.

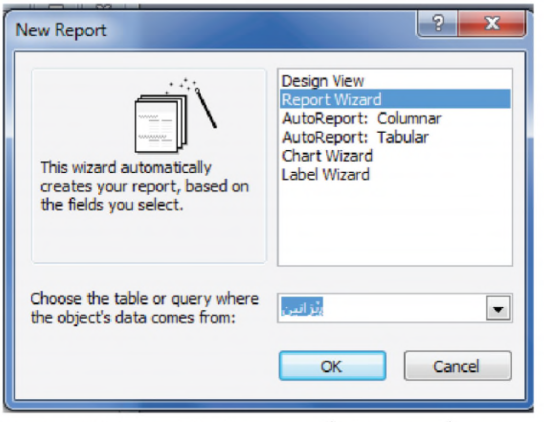

٢- بۆكسەكا نوى بەرچاڤدبيت، ئەگەر د خالا (١) دا خشتە يان پرسگەه نەهاتبيتە دەستنيشانكرن دشياندايە دڤێ بۆكسێدا دەستنيشانبكەين، فيلدێن مەبەست پێ بەرچاڤبن د راپۆڕتێدا دێ هێنە هنارتن بۆ خانەيا (Selected Fields) برێيا ئايكۆنێن هنارتن وڤەگەريانێ هەر وەكو ديار دوێنەيدا.

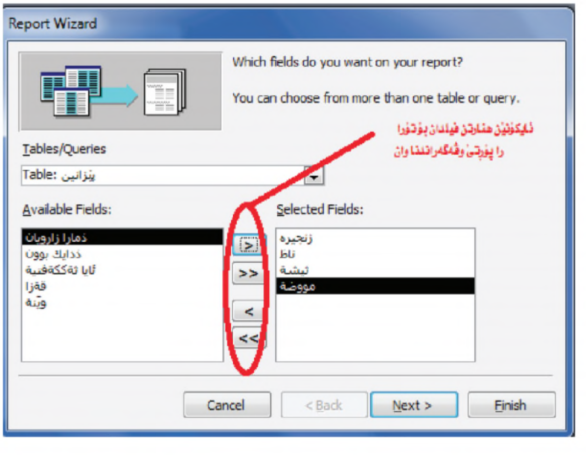

٣- دۆگما (Next) كليكدكەين، بۆكسەكا نوى بەرچاڤدبيت، دشياندايە برێيا ڤێ بۆكسێ زانياريێن خۆ پۆلينبكەين، ئەوژى بهنارتنا فيلدێ پێدڤى بۆ لايێ راستێ برێيا ئايكۆنێن دخالا (٢)دا هاتينە ديار كرن.

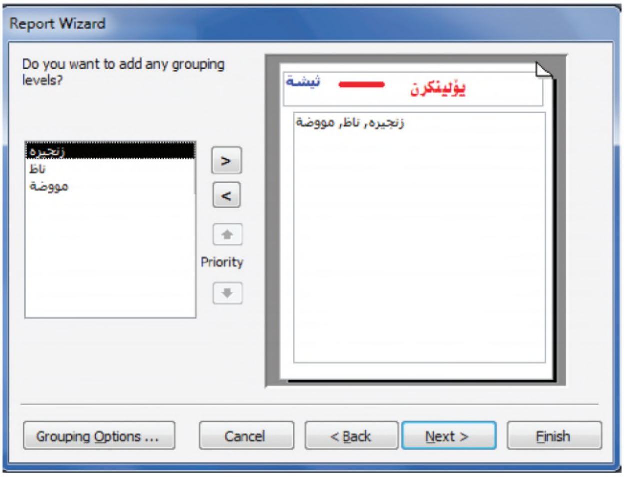

٤- دۆگما (Next) كليكدكەين، ئەڤ بۆكسا لخوارێ ديار كرى بەرچاڤدبيت، كو دشياندايە رێزبەنديا زانياريان لدووڤ فيلدەكى بۆ دەستنيشانبكەين. هەروەكو ديار د وێنەيدا. بۆ تێبينى دشياندايە چ فيلدان دڤێ بۆكسێدا دەستنيشان نەكەين ب وێ چەندێ زانياريێن مە نەرێزبەندكرى بەرچاڤدبن.

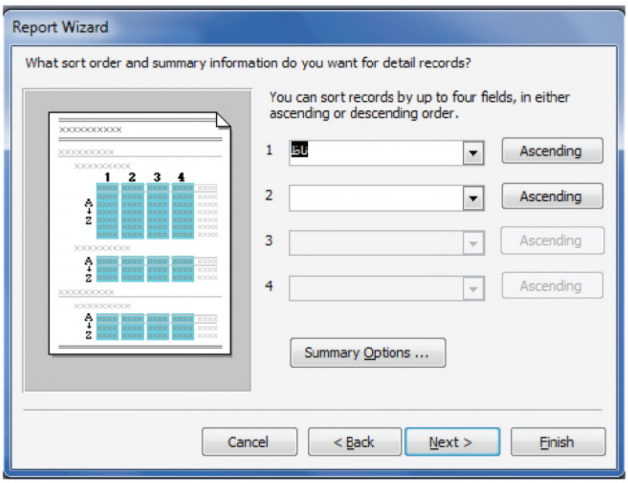

٥- دۆگما (Next) كليكدكەين، ئەڤ بۆكسا لخوارێ ديار كرى بەرچاڤدبيت، كو دشياندايە شێوازێ راپۆرتێ دەستنيشانبكەين، ژ ئاليێ شێوەيێ راپۆرتێ (ناڤ ونيشان و ناڤەرۆك) و ژ ئاليێ راپۆرت بشێوەيەكێ پانيى يان بلنداهى بيت.

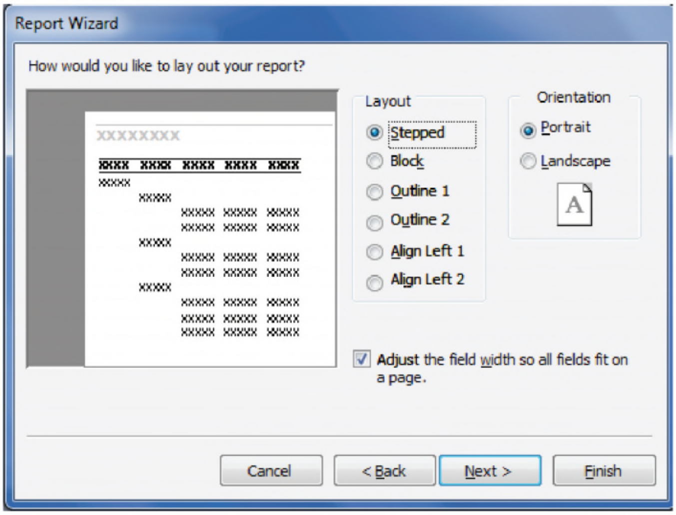

٦- دۆگما (Next) كليكدكەين، ئەڤ بۆكسا لخوارێ ديار كرى بەرچاڤدبيت، كو دشياندايە برێيا وێ ستايلێ پێدڤى بۆ راپۆرتێ دەستنيشانبكەين.

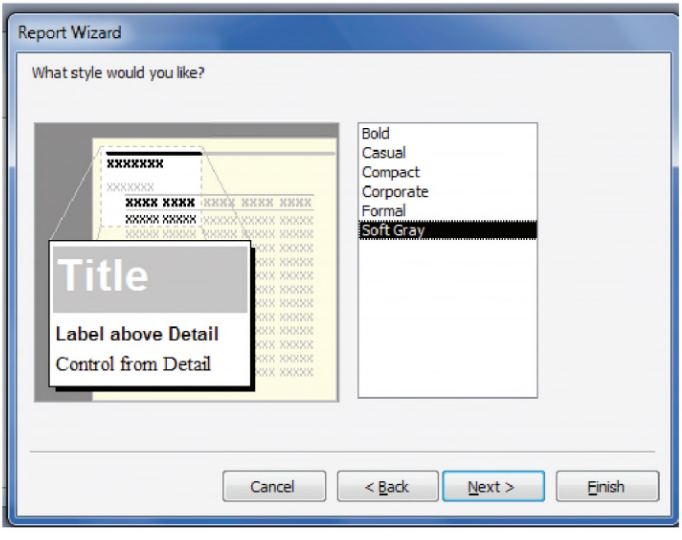

٧-دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت، کو دشیاندایە برێیا وێ راپۆرتا خۆ بناڤ بکەین.

٨-دۆگما (Finish) کلیکدکەین، راپۆرتا مە دێ بقی شێوەی بەرچاڤبیت:

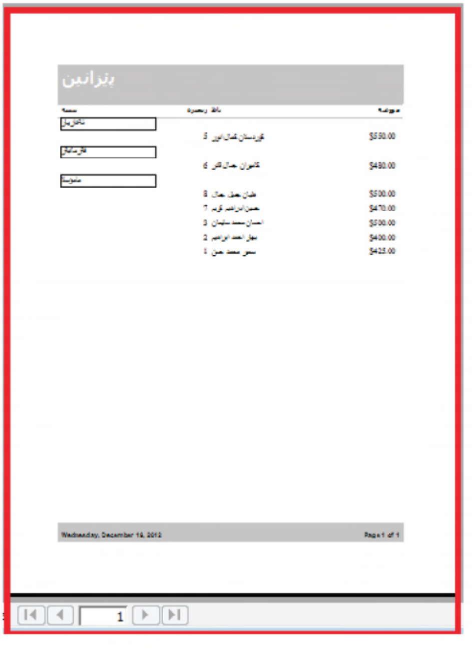

*Auto Report :Columnar

ئەڤ رێکە بۆ دروستکرنا راپۆرتەکێ بشێوەیەکێ ستووینی دهێتە بکارئینان.

پێنگاڤێن ڤێ رێکێ بڤی شێوەینە:

١- (Auto Report: Columnar) کلیکدکەین، خشتە یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشان دکەین.

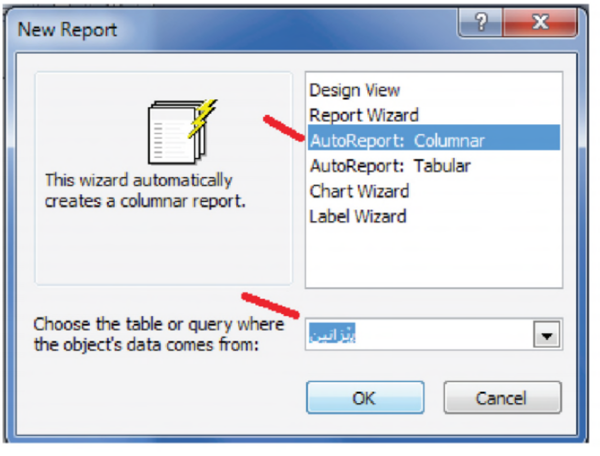

٢-بکلیککرن لسەر دۆگما (OK) راپۆرتا مە دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت.

Auto Report: Tabular *

ئەڤ رێکە بۆ دروستکرنا راپۆرتەکێ بشێوەیێ خشتەیەکی دهێتە بکارئینان.

پێنگاڤێن ڤێ رێکێ بڤی شێوەینە:

١-(Auto Report : Tabular) کلیکدکەین، خشتە یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشان دکەین.

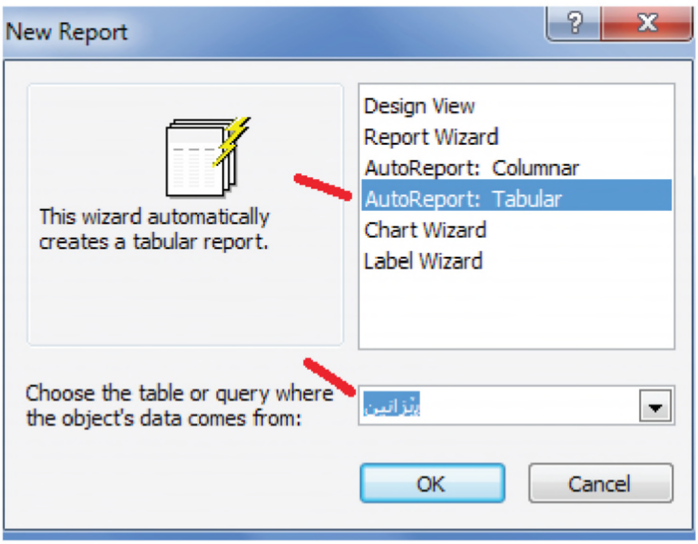

٢-بکلیککرن لسەر دۆگما (OK) راپۆرتا مە دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت

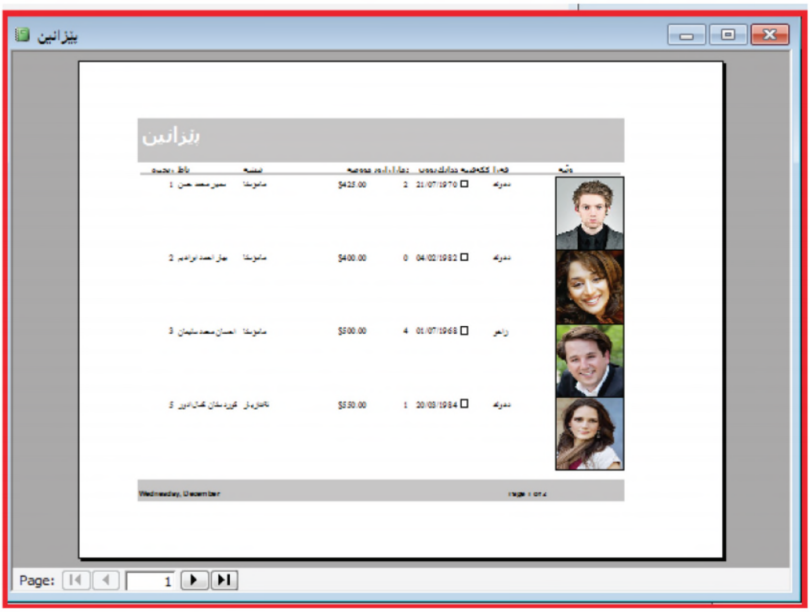

Chart Wizard *

ئەڤ رێکە بۆ دروستکرنا راپۆرتەکێ بشێوێ هێلکاری دهێتە بکارئینان.

١- (Chart Wizard) کلیکدکەین، خشتە یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشان دکەین.

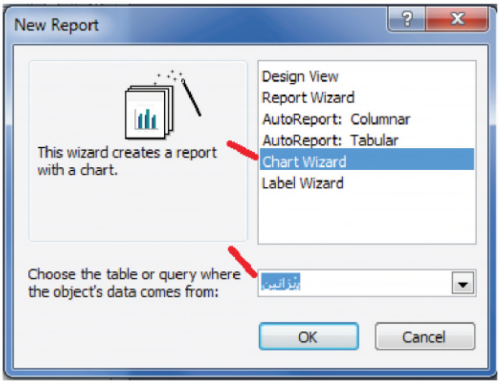

٢- دۆگمە (OK) كلیكدكەین ئەڤ بۆكسە بەرچاڤدبیت، كو دشیاندایە فیلدێن مەبەست پێ بۆ راپۆرتا هێلكاری دەستنیشانبكەین و ڤەگوهێزینە لایێ (Fields For Chart) هەروەكو دیار د وێنەیدا.

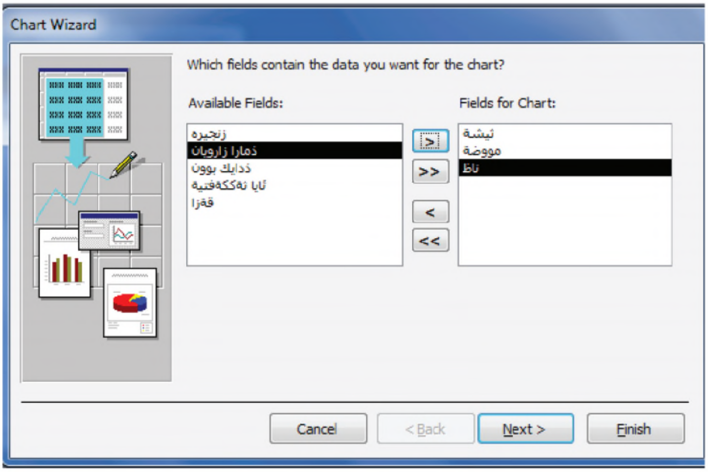

٣- دۆگمە (Next) كلیكدكەین، ئەڤ بۆكسە بەرچاڤدبیت كو دشیاندایە شێوەیێ هێلكاری دەستنیشانكەین.

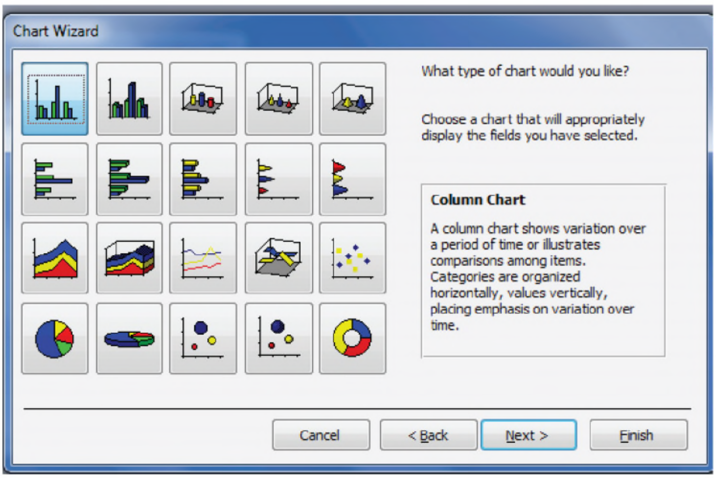

٤- دۆگمە (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت کو دشیاندایە فیلدان برێیا راکێشان وبەردانێ بۆ تۆڕا هێلکاری رابکێشین لدووڤ حەزا مە.

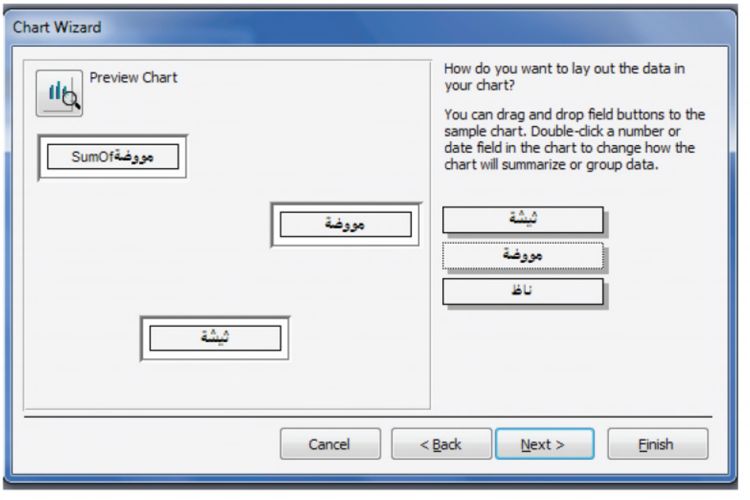

٥- دۆگمە (Next) کلیکدکەین، بۆکسا دۆماهیێ بەرچاڤدبیت، کو دناڤدا پێدڤییە ناڤەکی بدەینە راپۆرتێ.

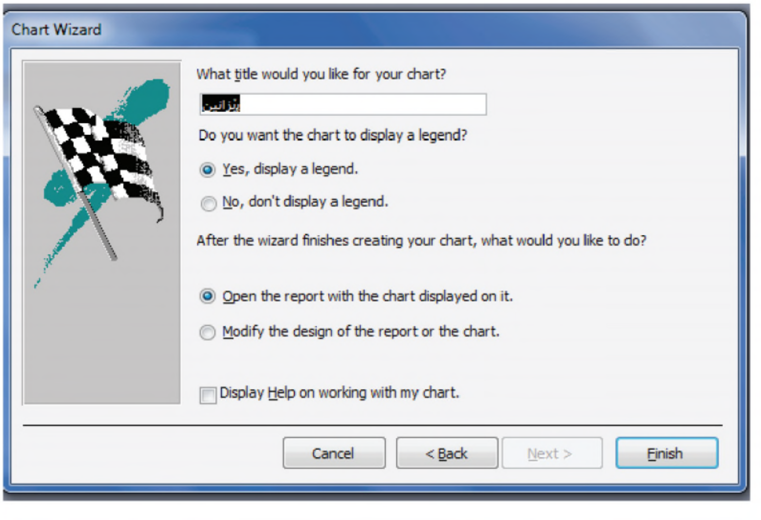

٦- دۆگما (Finish) کلیکدکەین، راپۆڕتا مە دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت:

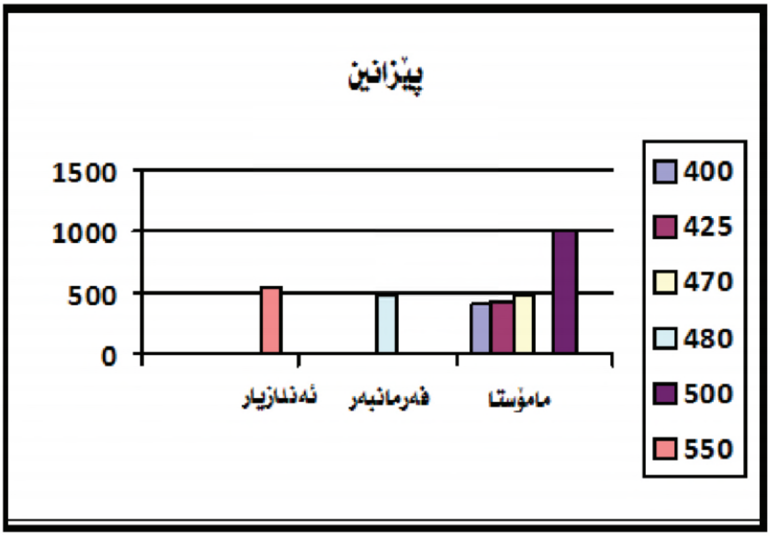

چەوانیا رێکخستن وچارەسەرکرنا بنکا زانیاریان

بۆ بچووك کرنا قەبارێ دووسەیا بنکا زانیاریان(داتابەیسێ) و چارەسەرکرنا وێ کو هندەك جاران وەکو هێما زانیاریان بەرچاڤدکەت یان هەر ئاریشەکا دی کو تۆشی داتابەیسێ دبیت، بۆ ئەنجامدانا ڤان هەردوو کاران (بچووککرنا قەبارەی و چارەسەرکرن) دێ ڤان رێکا بکارئینین:

دناڤ دووسەیا بنکا زانیاریان دێ لیستەیا (Tools) ڤەکەین، پاشان دێ (Database Utilities) هەلبژێرین و پشکا (Compact and Repair Database) کلیك کەین بشێوەیەکێ زێندی دێ دووسەیا مە هیتە ڤشارتن و چارەسەریا ئارێشەیان دهێتە ئەنجامدان.

Startup

مفا ژ ڤی فەرمانی دهێتە وەرگرتن بۆ ڤەکرنا فۆرمەکێ بشێوەیەکێ ئێکسەر ددەمێ داتابەیسا مە ژ گەلەك پشکان پێك بهێت، ئەو فۆرما دهێتە دەستنیشانکرن وەك Startup دێ زانیاریان یان دۆگمەیان لسەر ئامادەکەین ژبۆ چوون و دەرکەفتنێ ژناڤ فۆرمێن دی یێن پرۆگرامی، وبشێوەیەکی دی دبێژنە ڤێ فۆرمێ (دارا لقان).

بۆ دانانا فۆرمەکێ وەك Startup دێ ڤان پێنگاڤان بکارئینین:

١-دێ دووسەیا داتابەیسێ ڤەکەین، لیستا (Tools) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت.

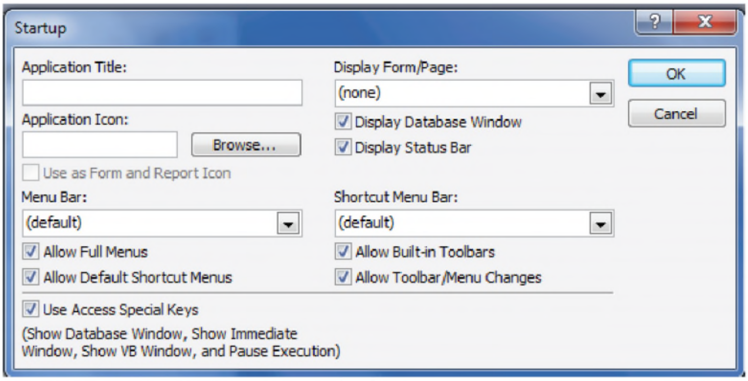

٢-دناڤ پشکا(Displayform/page) فۆرمێ مەبەستپێ دەستنیشاندکەین و پاشان دێ دۆگما (OK) کلیك کەین.

هەردەمەکێ ئەڤ دووسەیا دهێتە ڤەکرن دێ ئێکسەر ئەڤ فۆرمە هێتە بەرچاڤکرن.

راهێنان

پ١/(داتابەیسەکێ Database) دناف درایڤێ (D) دا بناڤێ (لیستا مووچەیان) ڤەگرە، پاشان بەرسڤا ڤان لقێن لخوارێ دیارکری بدە:

أ- ئەڤ خشتەیێ لخوارێ دیار کری بڕێیا (Design View) دروستبکە،پاشان بناڤێ (ئازادی) ڤەگرە، جۆرێ فۆنتی بکە (Ali_K_Samik) ب قەبارێ (١٦).

ز	ناڤێ سێ قولی	باوەرنامە	مووچە	پیشە
١	جوان احمد سليم	بەکەلوریوس	٧٠٠٠٠٠	مامۆستا
٢	پيمان محمد عبدالله	دبلوم	٦٥٠٠٠٠	مامۆستا
٣	سلاح جميل ابراهيم	ماستەر	١٢٠٠٠٠٠	مامۆستا
٤	حميد حسين سعيد	بەکەلوریوس	٩٠٠٠٠٠	ئەندازیار
٥	دلين اسماعيل حسن	بەکەلوریوس	٧٠٠٠٠٠	پارێزەر
٦	احمد على حسين	دبلوم	٥٣٠٠٠٠	فەرمانبەر

پاشان مووچەیێن دووبارە ژێك جۆدا بکە.

ب-راپۆرتەکێ بڕێیا (Report Wizard) لسەر خشتەیێ (ئازادی) دروستبکە و بناڤێ (کۆردستان) ڤەگرە.

ج- ئەڤ خشتەیێ لخوارێ دیار کری برێیا پرۆگرامێ مایکرۆسۆفت ئێکسل دروستبکە، جۆرێ فۆنتی بکە (Ali_K_Samik) ب قەبارێ (١٦)، دناڤ درایڤەکیدا بناڤێ (سەربەستی) ڤەگرە، پاشان برێیا (Import Table) بینە دناڤ پرۆگرامێ مایکرۆسۆفت ئەکسسی دا و بهەمان ناڤ ڤەگرە.

مووچە	ناڤێ سێ قولی	ز
٥٠٠٠٠٠	زەینەب رسول محمد	١
٧٥٠٠٠٠	ئەلند حسین جمال	٢
١٠٠٠٠٠٠	پەروەر کریم جادر	٣
٩٠٠٠٠٠	دلوار سعید محمد	٤

د- فۆرمەکی برێیا (Form Wizard) لسەر خشتەیێ (سەربەستی) بتنێ بۆ فیلدێن (ناڤێ سێ قولی و مووچەی) دروستبکە، پاشان ب هەمان ناڤ ڤەگرە.